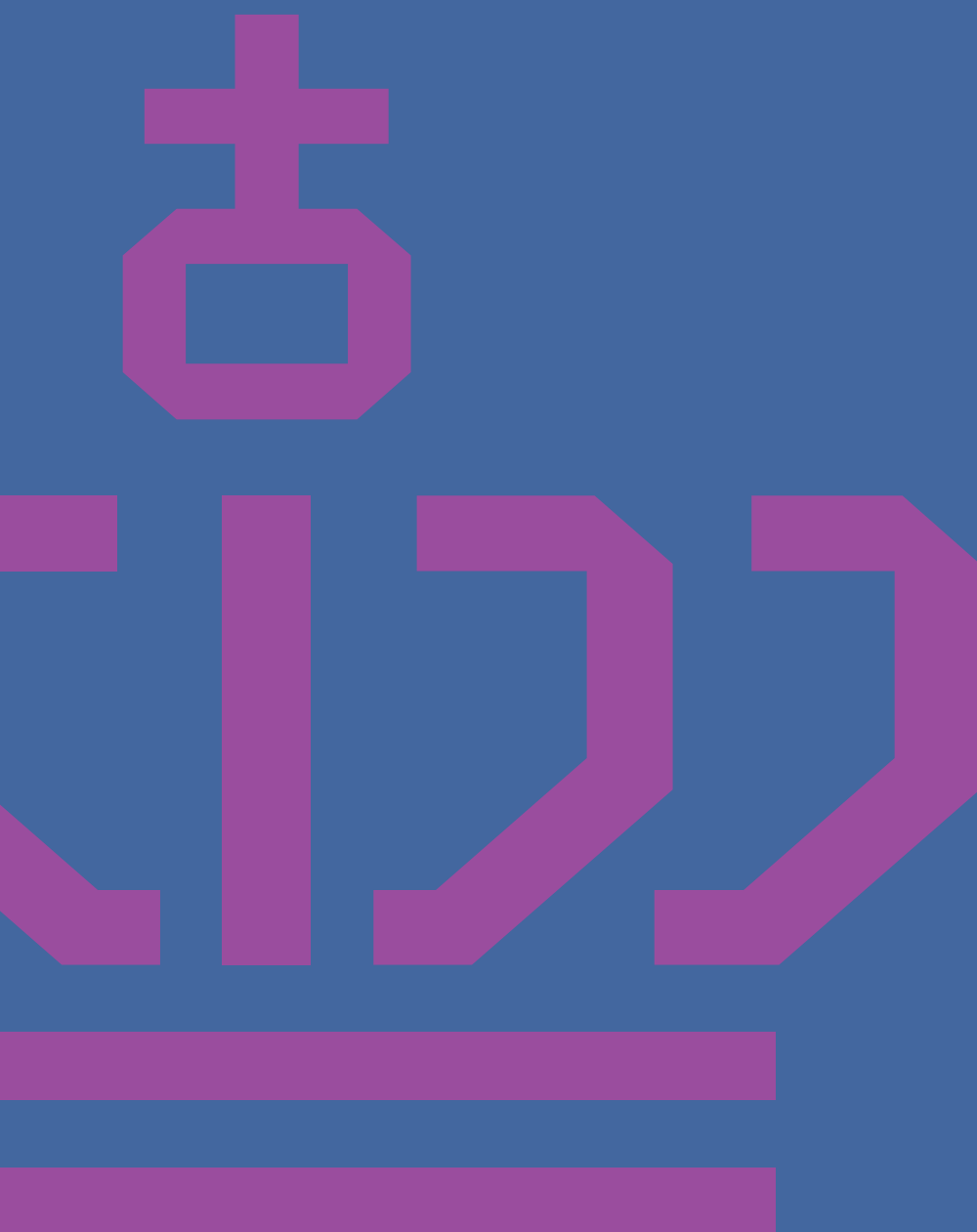


Årsberetning 2015



Indholdsfortegnelse

Forord	5
Gennemgang af udvalgte konkrete straffesager fra 2015	7
Sanktioner i militære straffesager i 2015	11
Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov	14
Sanktioner for overtrædelse af straffeloven	26
Sanktioner for overtrædelse af færdselsloven	29
Sanktioner for overtrædelse af den øvrige strafbelagte lovgivning	32
Eksempler på sager afsluttet uden tiltale samt frifindende domme	34
Undersøgelser i arbejdsskadesager mv.	36
Efterforskning af sager i internationale missionsområder	37
Supplerende oplysninger om sager omtalt i tidligere beretninger	40
Den militærjuridiske rådgiverordning i forsvaret og humanitær folkeret m.v.	41
Hjemmeværnssager	43
Bødetakster gældende fra 1. januar 2014 (revideret 1. april 2015)	50
Sagsstatistik 2015	52

ISBN 978-87-92431-11-0

Forord

Som militær anklagemyndighed er det Forsvarets Auditørkorps opgave at efterforske og retsforfølge militære straffesager.

Det kan dels være sager vedrørende overtrædelse af den militære straffelov, men det kan også være sager vedrørende overtrædelse af den civile straffe- og særlovgivning, hvis overtrædelsen er begået af soldater i tjenesten, i anledning af tjenesten eller på militært område.

I lighed med 2014 har der også i 2015 været en markant nedgang i antallet af sager, der er anmeldt til den militære anklagemyndighed. Tilsvarende har der været en markant nedgang i antallet af sanktioner. Derimod er andelen af sager, der er indbragt til afgørelse ved domstolene steget, ligesom antallet af straffesager, hvor der er idømt frihedsstraf, er steget ganske betragteligt.

Den 3. september 2014 blev der truffet politisk aftale om reorganisering af Forsvarets Auditørkorps. Formålet med reorganiseringen var yderligere at styrke Auditørkorpsets uafhængighed. Fokus for reorganiseringen var en organisatorisk omstrukturering, med ét nyt samlet auditørembede, bl.a. med tilførsel af nye ledelsesmæssige og specialiserede kompetencer og udflytning af Auditørembedets kontorer fra forswarets områder til civile lejemål. På baggrund af den politiske aftale udarbejdede Forsvarets Auditørkorps en udmøntningsplan, som blev godkendt af Forsvarsministeriet primo 2015.

Året 2015 har derfor været præget af de mange opgaver, der naturligt følger en omorganisering, herunder afskedigelser og nyansættelser og flytning til nye lokaler. Året har endvidere fokuseret på nytænkning af strategier, arbejdsrutiner og processer, så fremtidens Auditørkorps er endnu bedre gearret til at levere den kompetencebredde, Auditørkorpsets opgaver fordrer. Som militær anklagemyndighed skal Auditørkorpsen til enhver tid kompetent og effektivt kunne varetage det samme opgavespænd som den civile anklagemyndighed, men skal samtidig kunne varetage opgavebredden også i missionsområder.

De sidste opgaver i den projektorganisation, der er nedsat til gennemførelse af omorganiseringen, forventes afsluttet medio 2016.

Allerede nu er det imidlertid tydeligt, at såvel ledere som medarbejdere har taget særdeles godt imod de ændringer, som omorganiseringen har medført, ligesom samtlige medarbejdere aktivt har deltaget i arbejdet med at skabe fremtidens auditørkorps.

I 2016 vil Forsvarets Auditørkorps særligt have fokus på sagsbehandlingstiden, de administrative processer i forbindelse med straffesagsbehandlingen samt indberetninger og anmeldelser fra Forsvaret vedrørende tabte og tilvejebragte våben mv.

København, marts 2016

Lars Stevnsborg

Gennemgang af udvalgte konkrete straffesager fra 2015

Indledning

I Auditørkorpsets årlige faglige beretning redegøres navnlig for de straffesager, der er afsluttet med en sanktion. Beskrivelsen har til formål dels at give et overblik over praksis i militære straffesager, dels at vejlede om de militære pligter gennem konkrete eksempler på strafferetlige sanktioner for tilsidesættelse af disse pligter.

For at uddybe beskrivelsen af myndighedens virksomhed inden for den militære strafferetspleje indeholder beretningen også eksempler på sager, der er afsluttet uden tiltale mv., fordi efterforskningen er indstillet i medfør af retsplejelovens regler.

Indledning og afslutning af en straffesag

Efter retsplejelovens § 742 iværksætter Auditørkorpset efterforskning efter anmeldelse eller af egen drift, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået.

I praksis foretager Auditørkorpset i en række tilfælde indledningsvis en nærmere undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for at indlede efterforskning i en sag. Det kan skyldes medieomtale af en hændelse eller indberetning herom fra militære myndigheder på baggrund af særlige hændelser i forsvaret, herunder hændelser i missionsområder. Sagerne bliver screenet ved modtagelsen, og auditøren vurderer på baggrund af indberetningerne, om der er grundlag for at indlede efterforskning. Kan det umiddelbart fastslås, at der ikke er grundlag for at indlede efterforskning, henlægges sagen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1.

I andre tilfælde foretages der nærmere undersøgelser, før der kan træffes afgørelse herom.

Antallet af registrerede nye strafferetlige undersøgelser var i en årrække påvirket af indberetninger af såkaldte særlig hændelsesmeldinger fra forsvarets operative myndigheder. Auditørkorpset har henstillet til forsvarets øverste ledelse, at vedkommende militære myndighed i videst mulige omfang tager

stilling til, om der bør ske en undersøgelse, således at vedkommende militære myndighed sender en formel anmeldelse eller anmodning om undersøgelse til Auditørkorpset.

Der har i den forbindelse været en dialog med forsvaret om at fastsætte bestemmelser, der pålægger chefniveauet at foretage anmeldelse til Auditørkorpset, hvis der er formodning om, at der kan være begået et strafbart forhold.

Indledes der efterforskning i en sag, har denne efter retsplejelovens § 743 til formål at klarlægge, om betingelserne for at pålægge strafansvar eller anden strafferetlig retsfølge er til stede og at tilvejebringe oplysninger til brug for sagens afgørelse samt forbedre sagens behandling ved retten.

Er der efter afslutningen af efterforskningen ikke grundlag for at rejse tiltale, afsluttes behandlingen af sagen efter retsplejelovens § 749, stk. 2. Hvis der er rejst sigtelse under efterforskningen, afsluttes sagens behandling med påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721.

Er der grundlag for at rejse tiltale, foreligger der flere muligheder. Sagen kan afgøres ved et udenretligt bødeforelæg eller i retten. I visse tilfælde kan sagen i stedet afgøres med et tiltalefrafald. Bødeforelæg anvendes, hvis lovovertrædelser ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde.

Det indebærer, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis sigtede erklærer sig skyldig i overtrædelser og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale den forelagte bøde. Kan den sigtede ikke erkende sig skyldig, sendes sagen til retten med et anklageskrift.

Er der ikke grundlag for at udsende et bødeforelæg, eller skal der nedlægges påstand om frihedsstraf, indbringes sagen for retten med en retsmødebegæring eller et anklageskrift. Se nærmere publikationen Den militære Retsplejeordning på www.fauk.dk.

Eksempler på nye strafferetlige undersøgelser indledt i 2015

I dette afsnit redegøres der kort for nogle af de undersøgelser, Auditørkorpset har iværksat i beretningsåret.

April

Anmeldelse om tyveri af brændstof fra arbejdsplads (AU sag 2015/000532)

Efter anmeldelse i april 2015 til Forsvarets Auditørkorps og efterfølgende efterforskning har Auditøren ultimo 2015 tiltalt en seniorsergent for igennem en periode i tidsrummet fra den 30. marts til den 29. april 2015 at have stjålet ikke under 87 liter brændstof fra sin arbejdsplads.

Sagen afventer berømmelse.

Juni

Anmeldelse af Forsvarets som arbejdsgiver for tilsidesættelse af bestemmelser om sikkerhed og sundhed

(AU sag 2015/000831)

Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF) indgav i juni 2015 anmeldelse mod Forsvaret som arbejdsgiver for overtrædelse af egne bestemmelser om sikkerhed og sundhed. Anmeldelsen vedrørte et forløb i december 2010, hvor en overkonstabel, som var udsendt med UNIFIL hold 3 til Libanon sammen med andet personel skulle flytte nogle betonklodser, der var placeret uden for lejrområdet, hvilket bevirkede, at overkonstabelen pådrog sig en arbejdsskade.

Auditøren traf i januar 2016 afgørelse om at indstille efterforskningen i sagen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, under henvisning til, at der ikke fandtes at være rimelig formodning for, at der var begået et strafbart forhold.

Auditøren lagde ved sin afgørelse til grund, at sagen ikke er omfattet af arbejdsmiljøloven, idet forholdet er begået i Libanon, hvor arbejdsmiljøloven ikke gælder. Auditøren udtalte videre, at en forudsætning for, at det danske forsvar kan ifalde et strafferetligt arbejdsgiveransvar for pligtforsømmelse efter militær straffelovs § 27 er, at forsvaret som organisation eller en eller flere ansvarlige personer inden for organisationen groft kan antages at have tilsidesat sine pligter i tjenesten, hvilket Auditøren ikke fandt var tilfældet.

Auditøren lagde endelig til grund, at forholdet under alle omstændigheder måtte anses for at være strafferetligt forældet og derfor ikke kan straffes, fordi overtrædelser af militær straffelovs § 27 forældes efter 2 år, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, jf. § 92.

HKKF påklagede i februar 2016 Auditørens afgørelse til Generalauditøren. Generalauditøren stadfæstede i marts 2016 Auditørens afgørelse under henvisning til, at det anmeldte forhold måtte anses for strafferetligt forældet.

Juli

Efterforskning af sag vedrørende soldaters håndtering af tilfangetagne irakere m.v.

(AU sag 2015/000869)

I juli 2015 blev der i en række avisartikler rejst spørgsmål om, hvorvidt Danmark og udsendte soldater i 2004 havde ageret i overensstemmelse med internationale konventioner og forpligtigelser i forbindelse med håndteringen af tilfangetagne irakere samt forsvarets håndtering af fangeoplysninger.

På denne baggrund blev der iværksat en undersøgelse med henblik på at vurdere, om de fremkomne oplysninger gav anledning til at indlede en strafferetlig efterforskning.

Undersøgelsen er endnu ikke afsluttet.

Sag om kønskrænkende adfærd

(AU sag 2015/000894)

Den 25. juli 2015 foretog en stationsleder i Søværnet anmeldelse af en oversergent for kønskrænkende adfærd.

Auditøren rejste i oktober 2015 tiltale mod oversergenten for grov pligtforsømmelse efter militær straffelovs § 27 ved i perioden fra oktober 2014 til juli 2015 at have udvist kønskrænkende adfærd i form af berøringer og verbale udtalelser over for en civil ansat medarbejder.

Sagen er berammet til hovedforhandling den 23. marts 2016.

August

Efterforskning af sag om mulige civile tab under angreb i Irak

(AU sag 2015/001038)

I forbindelse med et angreb udført den 30. august 2015 af danske F16-jagere, der var udsendt i Irak under Operation Inherent Resolve, opstod der mistanke om, at angrebet kunne have medført civile tab. Nogle uidentificerede personer var iagttaget tilsyneladende i færd med at udlægge vejsidebomber ved et vejkryds.

Auditøren indledte efterforskning i sagen. Efterforskningen sandsynliggjorde, at angrebet ikke havde medført tab af civile menneskeliv, og da det i øvrigt blev vurderet, at gældende retningslinjer var fulgt, indstillede Auditøren i februar 2016 efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2.

September

Efterforskning af sag om bedrageri i form af indkøb til privat forbrug på forsvarrets regning

(AU sag 2015/001088)

I september 2015 foretog en officer ved det danske element ved Stettin i Polen anmeldelse af en i Polen

tjenstgørende seniorsergent for bedrageri ved at have indkøbt diverse indbogenstande til privat brug og ladet dem betale af forsaret.

På baggrund af en indhentet tilladelse fra Københavns Byret til ransagning af den mistænkte bopæl blev der fremsendt en retsanmodning til de judicielle myndigheder i Polen med anmodning om bistand til at gennemføre ransagningen. Ransagningen blev gennemført i december 2015 af den polske anklagemyndighed og en repræsentant fra Forsvarets Auditørkorps.

Pågældende er på baggrund af Auditørens efterforskning blevet sigtet for bedrageri efter straffelovens § 279.

Sagen verserer fortsat.

Oktober

Efterforskning af sag vedrørende skudafgivelse i Irak i 2003

(AU sag 2015/001224)

Værnsfælles Forsvarskommando underrettede i oktober 2015 Forsvarets Auditørkorps om en hændelse vedrørende en skudafgivelse i Irak i 2003, der ikke var belyst i ønskeligt omfang. Sagen havde tidligere været oversendt til Irak- og Afghanistan Kommissionen, men da Kommissionen nu var blevet nedlagt, blev det besluttet at orientere Auditørkorpset om sagen.

Auditøren har indledt efterforskning i sagen.

Sagen verserer fortsat.

Henvendelse fra Værnsfælles Forsvarskommando vedrørende ytringer på de sociale medier om forsaret

(AU sag 2015/001172)

Værnsfælles Forsvarskommando anmodede i oktober 2015 Forsvarets Auditørkorps om en strafferetlig vurdering af en række konkrete ytringer fremsat på

forsvarets sider på de sociale medier. Ytringerne vedrørte bl.a. nedladende og krænkende udtalelser om homoseksuelle og mennesker med anden etnisk baggrund end dansk. Auditøren lagde til grund, at en del af ytringerne på forsvarets sider generelt måtte formodes at komme fra personer, som kan identificeres som militært tjenestegørende personel.

Efter en gennemgang af det fremsendte materiale udtalte Auditøren i januar 2016, at han ikke fandt, at de pågældende udsagn konkret gav grundlag for at indlede strafferetlig forfølgning. Auditøren anførte i den forbindelse bl.a., at militært ansatte personer grundet deres ytringsfrihed også har mulighed for at deltage i den offentlige debat og komme med personlige meningstilkendegivelser og mishagsytringer mod den organisation eller ansatte i den organisation, de er ansat i, uden at dette i sig selv aktualiserer et strafansvar.

Auditøren udtalte videre, at det efter hans vurdering vil være vanskeligt at statuere et strafansvar i de tilfælde, hvor ansatte i forsvaret som led i den offentlige debat uden for tjenesten, og uden at de i forbindelse med deres ytringer fremtræder som ansatte i forsvaret, fremkommer med mishagsytringer eksempelvis via Facebook.

November

Efterforskning af sag om dokumentfalsk vedrørende godkendelse af falske fakturaer

(AU sag 2015/001326)

Forsvarets Personalestyrelse foretog i november 2015 anmeldelse til Forsvarets Auditørkorps af en medarbejder for ad flere omgange at have godkendt falske fakturaer til betaling. Auditørkorpset har på baggrund af efterforskning i sagen sigtet medarbejderen for at have forfalsket syv fakturaer, hvorved pågældende uberettiget har fået udbetalt ca. 650.000 kr. Pågældende er herudover sigtet for at have stjålet nogle computere fra sin arbejdsgiver.

Sagen verserer fortsat.

Sag om alkoholindtagelse og højkrøstet og generende opførsel ombord på fly

(AU sag 2015/001429)

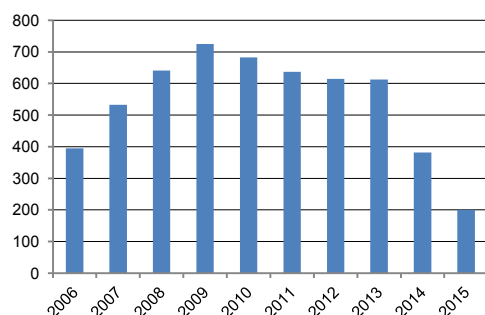
En flypassager indgav i november 2015 en klage til Værnsfælles Forsvarskommando over en hændelse, der fandt sted medio november 2015 om bord på et fly fra Sdr. Strømfjord i Grønland til København.

Det fremgik af anmeldelsen, at der på flyet var flere menige og officerer, som indtog alkohol under turen og blev højkrøstede, ligesom de med deres opførsel generede flere af de medrejsende passagerer.

Værnsfælles Forsvarskommando videresendte klagen til Auditøren, der har indledt efterforskning i sagen.

Auditøren indstillede i februar 2016 efterforskningen i sagen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, og oversendte samtidig sagen til disciplinarmyndigheden til eventuel videre foranstaltning.

Sanktioner i militære straffesager i 2015



Årets nøgletal

Der blev i 2015 oprettet 635 straffesager. Antallet af nye strafferetlige undersøgelser er således reduceret med godt 30 % i forhold til 2014, hvor der blev indledt 908 nye undersøgelser. Der blev i 2015 udmålt en sanktion – der kan omfatte et eller flere forhold – i 202 sager. Dette indebærer en reduktion i antallet af sanktioner på ca. 47 % i forhold til 2014, hvor der var 382.

Derimod har andelen af militære straffesager, der afgøres ved domstolene, de senere år været stigende. Denne tendens er fortsat i beretningsåret, hvor der blev afsagt 84 domme. Dette indebærer, at mere end 41 % af samtlige sanktioner blev idømt af domstolene. I 2014 blev der afsagt 113 domme i militære straffesager, svarende til ca. 30 % af årets sanktioner. En del af de pådømte sager er såkaldte udeblivelsessager, hvor sagen afgøres af retten uden den tiltaltes tilstedeværelse.

Godt 30 sager blev hovedforhandlet, og i 27 tilfælde blev der idømt fængselsstraf - heraf i tre af sagerne af landsretterne - hvilket er en markant stigning i forhold til året før, hvor der blev idømt frihedsstraf i 16 sager. Sagerne vedrørte blandt andet udeblivelse fra værnepligtstjenesten, økonomisk kriminalitet samt vold og trusler. Heri ligger implicit, at der har været en markant stigning i antallet af grovere militære straffesager i forhold til forrige år.

Antallet af frifindelser er fortsat marginalt. Der var i 2015 to frifindelser. Der var tale om en sag om forsikringssvig begået på militært område og en sag om brugstyveri af militært køretøj.

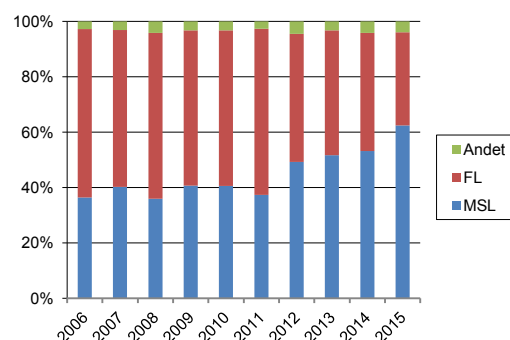


Fig. 2. Procentuel fordeling af overtrædelser af henholdsvis militær straffelov, færdselslov og anden lovgivning 2006-2015.

De øvrige sager blev afgjort udenretligt med bødevedtagelse, mens enkelte sager blev afgjort med et tiltalefrafald.

De senere års faldende tendens i antallet af sanktioner for færdselsforseelser er fortsat, og der blev således registreret 68 sanktioner i 2015, hvilket er et fald på 58 % i forhold til 2014. En medvirkende årsag til dette fald kan bl.a. være, at der primo 2015 er indført en ny bestemmelse i færdselsloven om betinget objektivi strafansvar for ejeren af et køretøj i visse hastighedssager. Se nærmere herom i afsnittet "Sanktioner for overtrædelse af færdselsloven".

Der er samtidig registreret et markant fald i det samlede antal sanktioner for overtrædelse af militær straffelov, hvor antallet af sanktioner nu ligger lidt under niveauet i 2006, hvor der var 144 sanktioner for overtrædelse af denne lov.

Omvendt må det konstateres, at andelen af militære straffesager, der vedrører overtrædelse af militær straffelov, fortsat er stigende. I 2015 udgjorde disse sanktioner godt 62 % af det samlede antal sanktioner.

Særligt om ulovlig udeblivelse efter militær straffelov § 25

Hovedparten af overtrædelserne af militær straffelov drejer sig om ulovlig udeblivelse efter militær straffelov § 25. De fleste af disse sager vedrører værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag ved forsvarrets basisuddannelser.

Der har de senere år været en meget klar tendens på sagsområdet, idet der i løbet af de seneste fem år har været en markant stigning i antallet af sanktioner for udeblivelse i gentagelsestilfælde, således som det fremgår af figur 3.

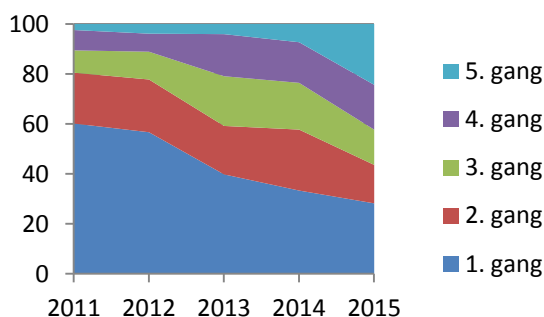


Fig. 3. Den procentvise fordeling af sager om værnepligtiges udeblivelse fra basisuddannelserne 2011-2015.

Som det fremgår af grafen, udgjorde andelen af sager mod recidivister i 2011 cirka en tredjedel. Dette tal var i 2013 næsten fordoblet, således at ca. 60 % af sagerne vedrørte gentagen udeblivelse. Denne tendens fortsatte i 2014, hvor antallet af recidivister steg til 66 %, hvoraf der i 43 % af tilfældene var tale om udeblivelse i mindst tredje gangstilfælde.

Udviklingen er fortsat i 2015, hvor tre fjerdedele af de udeblevne er recidivister.

Derimod synes det samlede antal sanktioner for udeblivelse nu at være for nedadgående, således som det fremgår af figur 4. Det samlede antal sanktioner er faldet til 83 mod 127 i 2014. Der har i samme periode ligeledes været et mindre fald i det samlede årlige antal værnepligtige. Se herom figur 5.

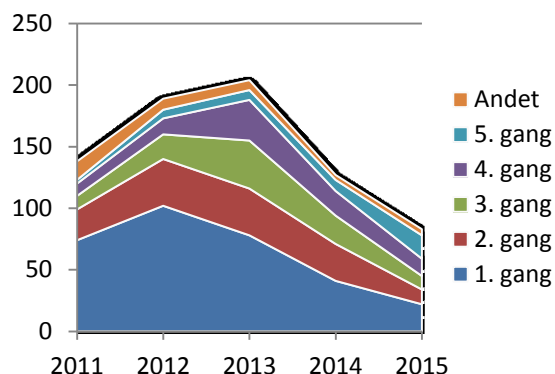


Fig. 4. Det samlede antal sager om værnepligtiges udeblivelse fra basisuddannelserne 2011-2015. Andre former for udeblivelse fremgår af grafens øverste felt.

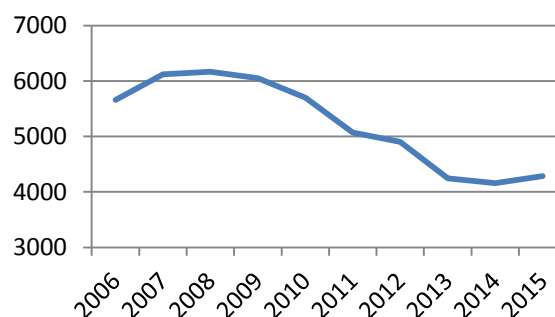


Fig. 5. Det samlede antal værnepligtige i forsvaret 2006-2015.

Sondringen mellem militære straffesager og militære disciplinarsager

Ved lovreformen, der trådte i kraft 1. januar 2006, blev der foretaget en afkriminalisering af mindre grove pligtforsømmelser, der herefter behandles efter militær disciplinarlov.

Mens straffesagerne behandles af Auditøren, henhører disciplinarsagerne under den militære chef. Auditøren indleder som udgangspunkt kun en straffesag, når der er tale om et mere alvorligt forhold, og der er handlet forsætligt eller groft uagtsomt. Der må således i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering af forholdets grovhed og af graden af gerningsmandens tilregnelser, når det skal afgøres,

om sagen skal behandles som disciplinarsag eller militær straffesag. Viser det sig under efterforskningen af en sag, at en pligtstridig adfærd må vurderes at være af mindre grov karakter, eller at handlingen alene skyldes simpel uagtsomhed, oversender Auditøren sagen til disciplinarmyndigheden til eventuel videre foranstaltning. Dette skete i anslået en halv snes tilfælde i 2015.

Der blev i 2015 truffet i alt 263 disciplinarafgørelser mod 305 året før. 40 % af disse afgørelser vedrørte ulovligt fravær fra tjenesten, hvilket svarer nogenlunde til området vedrørende de militære straffesager.

Der er i figur 6 foretaget en sammenstilling af udviklingen i antallet af strafferetlige sanktioner og disciplinarmidler. Det ses her, at der de senere år har været et fald i antallet af disciplinarafgørelser.

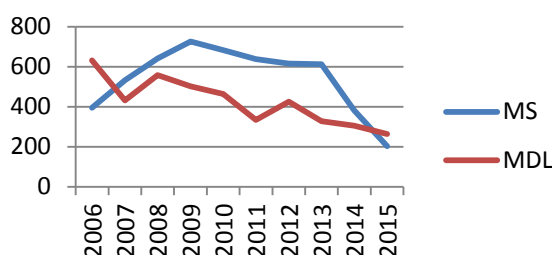


Fig. 6. Komparativ oversigt over udviklingen i sanktioner i militære straffesager og militære disciplinarsager 2006-2015. MS: Militær straffelov, MDL: militær disciplinarlov.

Sagsbehandlingstid fra anmeldelse til dom / vedtaget bødeforelæg

Auditørkorpsset har i 2014 ibrugtaget et nyt særligt udviklet modul, der på baggrund af data fra det koncernfælles dokumenthåndterings- og sagsbehandlingssystem ScanJour Captia, kan måle sagsbehandlingstider for straffesager. Kategorierne omfatter både forhold, der er begået i Danmark, og internationale sager.

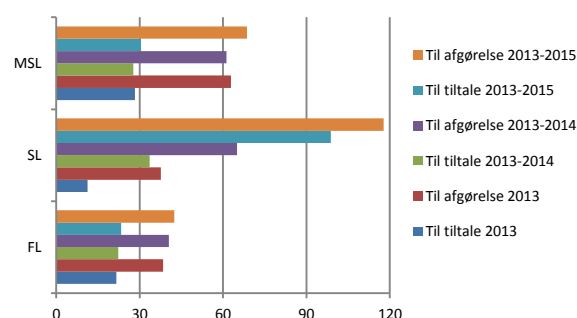
Statistikken omfatter sager, der er anmeldt, og hvor afgørelse af tiltalerspørgsmålet er truffet indenfor måleperioden, samt sager, der er anmeldt og har

fundet sin endelige afgørelse i måleperioden. En endelig afgørelse kan være dom eller påtaleopgivelse/indstilling af efterforskning.

Sagsbehandlingstiderne er et udtryk for det gennemsnitlige antal dage, der har været anvendt på sager indenfor hvert hovedsagsområde. Den dækker dermed over de ofte ikke uvæsentlige udsving mellem rutinemæssige sager og mere omfattende sagskomplekser, herunder straffesager vedrørende forhold begået i missionsområder.

De rutinemæssige sager omfatter primært ulovlig udeblivelse efter militær straffelovs § 25 og hastighedsovertrædelser efter færdselslovens §§ 4, 42 og 43. F.eks. har den gennemsnitlige sagsbehandlingstid med udgangspunkt i 350 anmeldelser om ulovlig udeblivelse i 2013-2015 været 21,8 dage til tiltale-rejsning. Samtidig har i alt 13 sager om vagtforseelser efter militær straffelovs § 24 i 2013-2015 haft en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 92,2 dage fra anmeldelse til afgørelse.

Det bemærkes, at kategorien Straffelov omfatter meget få sager, hvilket er egnet til at påvirke gennemsnittets validitet over tid. Straffelovskategorien omfatter således kun ni sager for vold (straffelovens §§ 244-246) i 2013-2015 og 19 sager vedrørende berigelseskriminalitet (straffelovens kapitel 28).



Figur 7. Gennemsnitlig sagsbehandlingstid fra anmeldelse i 2013-2015 for hovedkategorierne af sanktionssagerne. Korrigeret efter kontrolgennemgang 2015.

Der henvises endvidere til bilagsdelen.

Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov

Indledning

Neden for følger en gennemgang af bestemmelserne i militær straffelov samt eksempler på sanktioner for overtrædelse af de enkelte bestemmelser fra beretningsåret. Gennemgangen følger systematikken i militær straffelovs specielle del.

De hyppigste overtrædelser af militær straffelov er fortsat sager om grov udeblivelse fra tjenesten efter § 25, grov pligtforsømmelse efter § 27 og misbrug af rusmidler efter §§ 20-22. Fordelingen af sanktionerne fremgår af tabel 4 i bilagsdelen.

Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov er udmålt efter generalauditørens bødekatolog Generalauditør Meddelelse (GM) nr. 2/2013 (revideret 1. april 2015) om strafpåstande i sager om overtrædelse af militær straffelov mv., hvori der er fastsat vejledende takster for bøder for overtrædelser af militær straffelov.

Meddelelsen er tilgængelig på www.fauk.dk og i www.retsinformation.dk. Bødetaksterne er optrykt som bilag til beretningen. Strafpåstande i sager, hvor der skal nedlægges påstand om frihedsstraf, fremgår af Meddelelsen.

Der var i 2015 i alt 126 sanktionssager efter den militære straffelov. Antallet ligger nogenlunde på niveau med 2006 og svarer til lidt over halvdelen af samtlige sanktioner.

Ved rubriceringen af sagerne bemærkes, at de enkelte sager ofte rummer flere elementer. Et hovedforhold kan således være rubriceret under militær straffelov § 11, men samme sag kan f.eks. tillige rumme forhold om respektstridighed efter militær straffelov § 13 eller grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27. Sager, der indeholder flere forhold, er rubriceret under hovedforholdet.

Pligter som underordnet (§§ 11-13)

§ 11. Den, der undlader at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet eller vagt, eller som efterkommer ordren på klart utilfredsstillende måde, straffes i grove tilfælde for ulydighed med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 3 år, når ulydigheden er af særlig grov karakter, navnlig når den har medført betydelig skade eller fare eller har været egnet til at svække lydigheden hos andre tilstedeværende. Er ulydigheden forbundet med vold mod overordnet eller vagt, kan straffen stige til fængsel i 6 år.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 10 år.

§ 12. Udviser flere i forening forsætligt ulydighed, eller bruger de magt, vold eller trussel om vold mod overordnet eller vagt, straffes de for mytteri med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Under væbnet konflikt kan straffen stige til fængsel på livstid.

§ 13. Den, der forsætligt ved handling eller i ord groft krænker en foranstående eller vagt, straffes for respektstridig opførsel med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Militær straffelov §§ 11-13 regulerer strafansvaret for tilsidesættelse af underordnet personels særlige pligter om at adlyde en lovlig given ordre og respekten for foranstående. Mytteribestemmelsen i militær straffelov § 12 har endnu ikke været anvendt.

Ulydighed (§ 11)

Den vejledende bødetakst for ulydighed efter GM 2/2013 er 2.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Der har i beretningsåret været en enkelt sag om ulydighed efter § 11. Sagen omfattede også respektstridig adfærd efter § 13 og vold efter straffelovens § 244.

Der er herudover afsagt dom i en sag behandlet af den civile anklagemyndighed vedr. ulydighed begået af en sergent i forbindelse med en flyveopvisning.

Eksempel 1 - Fængsel for ulydighed, respektstridig opførsel samt vold

Retten i Viborgs dom af 25. august 2015

(AU sag 2015/000312)

En værnepligtig blev idømt en betinget fængselsstraf på 20 dage og 40 timers samfundstjeneste ved i marts 2015 på Skive Kaserne bl.a. at have undladt at efterkomme en tjenstlig ordre fra en sergent, at have spyttet på og skubbet til sergenten og udtalt groft krænkende udtalelser til denne. Den værnepligtige blev straffet for overtrædelse af militær straffelov §§ 11 og 13 og vold.

Sagen er nærmere beskrevet nedenfor under straffelovens § 244.

Eksempel 2 – Sag vedr. farlig flyvning under "åbent hus-arrangement"

Retten i Næstveds dom af 26. august 2015

En sergent blev i retten idømt en bøde på 2.500 kr. for overtrædelse af militær straffelovs § 11, idet han undlod at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet om af sikkerhedsmæssige hensyn at aflyse en helikopterflyvning. Sagen er nærmere omtalt nedenfor i afsnittet "Supplerende oplysninger om sager omtalt i tidligere årsberetninger."

Respektstridig opførsel (§ 13)

Den vejledende bødetakst for respektstridig opførsel efter GM 2/2013 er 1.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Der har i beretningsåret været to sager om respektstridig adfærd efter § 13 samt den ovenfor anførte blandede sag.

Sagl 1 - Respektstridig opførsel over for militærpolitipatrulje på kaserne

(AU sag 2015/000585)

En premierløjtnant vedtog en bøde på 2.000 kr. ved på Dragonkasernen i Holstebro at have udvist respektstridig opførsel over for to sergenter i en militærpolitipatrulje, idet han bl.a. blokerede adgangen til militærpolitiets patruljevogn, ligesom han på militærpolitiets anvisninger om at forlade kørebanen fremkom med flere krænkende kommentarer, herunder "Det skal I fandeme ikke blande jer i".

Sag 2 - Bøde for respektstridig opførsel foran bar

(AU sag 2015/001175)

En værnepligtig vedtog en bøde på 1.500 kr. ved om natten foran en bar i Varde at have udvist truende og krænkende opførsel over for en foranstående premierløjtnant, ligesom den værnepligtige udtalte "jeg kan godt lide at sætte premierløjtnanter på plads" eller lignende.

Pligter som overordnet og sideordnet m.v. (§§ 15-19)

§ 15. Den overordnede, som forsætligt ved forskelsbehandling, chikane eller på tilsvarende måde forfølger en eller flere underordnede, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 16. Den foranstående, der fra efterstående uberettiget modtager gave, pengelån eller anden fordel, straffes for misbrug af stilling med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

§ 17. Den overordnede, der forsætligt undlader at gribe ind over for en underordnets krænkende behandling af dennes underordnede eller sideordnede, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 18. Den overordnede, der forsætligt ved handling eller i ord groft krænker en underordnet, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 19. Den, der udsætter en sideordnet for særlig krænkende behandling, herunder for nedværdigende ritualer, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Militær straffelov §§ 15-19 regulerer strafansvaret for tilsidesættelse af de særlige pligter for overordnet og sideordnet personel. Der er primært tale om pligten til at behandle underordnet personel ordentligt, stillingsmisbrug, krænkelse af underordnet og pligten til at gribe ind ved overgreb begået af overordnet personel eller mod sideordnede (ritualer og lignende).

Den vejledende bødetakst efter GM 2/2013 er 2.000 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Der var i beretningsåret to sager om krænkelse af en underordnet efter § 18 samt en sag om krænkelse af sideordnet efter § 19. Der er ikke truffet afgørelse om sanktioner for overtrædelse af bestemmelserne i militær straffelov §§ 15-17.

Sag 1 - Bøde for krænkelse af underordnet under bytur

(AU sag 2015/000469)

En officer fra Søværnet vedtog en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 18 ved under en bytur i Kiel i Tyskland i sin egenskab af næstkommanderende og officer på en dansk fregat at have slået en kvindelig marinekonstabel hårdt i

bagdelen med flad hånd. Det blev ved strafudmålingen bl.a. anset som en skærpende omstændighed, at handlingen måtte anses som stærk kompromitterende for forholdet mellem chef/ledergruppen og de menige besætningsmedlemmer. Det blev anset som en formildende omstændighed, at handlingen ikke havde seksuel karakter.

Sag 2 – Bøde for krænkelse af underordnet på kaserne

(AU sag 2015/000962)

En sergent vedtog en bøde på 3.000 kr. ved udenfor Garderkasernen i Høvelte groft at have krænket en værnepligtig, idet sergenten foran en deling på ca. 50 værnepligtige, beordrede den værnepligtige til bl.a. at smide underbukserne og bøje sig forover, således at sergenten kunne udpege for delingen, hvor flåter kan sætte sig mellem ballerne.

Sag 3 – Bøde for krænkelse af sideordnet på kaserne

(AU sag 2015/000849)

En overkonstabel vedtog en bøde på 4.000 kr. ved i to tilfælde på Varde Kaserne at have slået en overkonstabel i henholdsvis nyreregionen og på kravebenet. Auditøren fandt ikke tilstrækkelig grundlag for at henføre forholdet under voldsbestemmelsen i straffelovens § 244. Det blev imidlertid anset som en skærpende omstændighed, at den krænkende adfærd var af voldelig karakter.

Rusmidler m.v.

Beruselse m.v. i forbindelse med tjenesten (§ 20)

§ 20. Den, der ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer, opstemmende eller bedøvende midler eller på lignende måde har bragt sig i en tilstand, hvor vedkommende ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Militær straffelov §§ 20-23 regulerer strafansvaret for misbrug af rusmidler, beruselse i forbindelse med tjenesten, omgang med euforiserende stoffer m.v. Sager af denne karakter er særligt kvalificerede og kan *ikke* behandles som disciplinarsager.

Efter GM 2/2013 er den vejledende bødetakst 2.500 kr. Er forseelsen begået under vagttjeneste og lignende, udmåles en bøde på 3.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Gerningsindholdet i bestemmelsen er opfyldt, når gerningsmanden ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, f.eks. fordi vedkommende er så beruset, at han ikke kan vågne, går vaklende, taler snøvlede og usammenhængende og lignende. Der tages kun sjældent blodprøve i denne type sager, da størrelsen af en eventuel promille – i modsætning til sager efter militær straffelov § 21 – ikke i sig selv er afgørende for vurderingen af, om pågældende er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde.

Der har i 2015 været 4 tilfælde af denne karakter. Alle sager vedrørte alkoholindtagelse.

Eksempel 1 – Mødt påvirket til tjeneste på Fredensborg Slot

(AU sag 2015/0001474)

En værnepligtig vedtog en bøde på 2.500 kr. for at være mødt til tjeneste på Fredensborg Slot i en tilstand, hvor han som følge af forudgående indtagelse af alkohol ikke var i stand til at varetage tjenesten (stueeftersyn) på fuldt forsvarlig måde.

Eksempel 2 – Mødt påvirket til vagttjeneste på inspektionsskib

(AU sag 2014/001788)

En marinekonstabel vedtog en bøde på 3.000 kr. for i oktober 2014 at være mødt til vagttjeneste på et inspektionsskib efter at have indtaget alkohol i et sådant omfang, at han blev vurderet uegnet til at bestride vagttjenesten på fuldt forsvarlig måde med den følge, at han blev udtaget af vagtholdet. Det blev anset for en skærpende omstændighed, at der

var tale om påvirkethed forud for befalet vagttjeneste.

Eksempel 3 – Mødt påvirket til vagttjeneste på Esbern Snare

(AU sag 2015/000955)

En marineoverkonstabel vedtog en bøde på 3.500 kr. ved at være mødt til vagttjeneste på Esbern Snare efter at have indtaget alkohol i et sådant omfang, at han ikke var i stand til at varetage sin vagttjeneste på fuldt forsvarlig måde.

Overtrædelse af promillebekendtgørelsen (§ 21)

§ 21. Forsvarsministeren kan fastsætte bestemmelser om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret, navnlig når sikkerhedsmæssige forhold kan begrunde det. Forsvarsministeren kan herunder bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer. Overtrædelse af sådanne promillegrænser straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Ved bekendtgørelse nr. 220 af 20. marts 2009 er der i medfør af den militære straffelovs § 21 fastsat promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret.

Den vejledende bødetakst efter GM 2/2013 er 2.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder, eksempelvis hvis overtrædelsen sker i forbindelse med vagttjeneste. Der var i 2015 en sag om overtrædelse af promillebekendtgørelsen.

Overtrædelse af promillebekendtgørelsen i forbindelse med vagttjeneste på miljøskib

(AU sag 2015/000842)

En marinespecialist havde under vagttjeneste ombord på miljøskibet Gunnar Thorsen, der var beliggende på Flådestation Frederikshavn, indtaget alko-

hol i et sådant omfang, at promillen var på 1,42, selvom den højst tilladte promille var 0,2. Marine-specialisten vedtog en bøde på 3.500 kr.

Besiddelse eller indtagelse af euforiserende stoffer i tjenesten eller på militært område (§ 22)

§ 22. Den, der i tjenesten eller på militært område er i besiddelse af euforiserende stoffer, jf. lov om euforiserende stoffer, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det samme gælder den, der indtager sådanne stoffer i tjenesten eller på militært område.

Bødetaksten følger taksten i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 6/2006 (med senere rettelser) om sanktionspåstande m.v. i narkotikasager med et tillæg på 50 % efter GM 2/2013.

Det vil i udgangspunktet sige, at bødeniveauet for besiddelse af hash og lignende stoffer til eget forbrug er på mindst 2.000 kr., og at bøder for besiddelse af særligt farlige eller skadelige stoffer – f.eks. heroin, kokain, amfetamin og ecstasy – til eget forbrug er på mindst 3.000 kr. Bøderne forhøjes med 50 % i andengangstilfælde og 100 % ved senere gentagelsestilfælde.

Der var i beretningsåret 4 sager vedrørende narkotikabesiddelse m.v. efter § 22. Det er det samme antal sager som i 2014.

Eksempel 1 – Besiddelse af ecstasy-produkt på militært tjenestested

Retten i Holstebro, dom af 17. august 2015

(AU sag 2015/000656)

En værnepligtig blev idømt 40 dages betinget fængsel ved på Fredensborg Slot, hvor han skulle varetage vagtopgaver, at have været i besiddelse af 14,2

gram MDMA pulver (ecstasy-produkt) med henblik på videresalg.

Eksempel 2 – Besiddelse af hash på kaserne m.v.

Retten i Viborg, dom af 1. december 2015

(AU sag 2015/000267 m.fl.)

En værnepligtig blev idømt en bøde på i alt 10.800 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 22, jf. lov om euforiserende stoffer, ved på Skive Kaserne at have været i besiddelse af 13 gram hash og 1 gram pot samt for tyveri efter straffelovens § 276 ved at have stjålet en pung på Dragonkasernen i Holstebro. Bøden for overtrædelse af militær straffelov § 22 blev udmålt til 9.000 kr. under henvisning til, at der var tale om et tredjegangstilfælde.

Eksempel 3 – Bøde for besiddelse af kokain m.v. på militært tjenestested

(AU 2014/001846)

En værnepligtig vedtog en bøde på 9.000 kr. for overtrædelse af militær straffelovs § 22, jf. lov om euforiserende stoffer, ved på en belægningsstue at have været i besiddelse af ca. 2 gram kokain og 0,3 gram MDMA til eget forbrug.

Ordensforstyrrelser (§ 23)

§ 23. Den, der forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i § 20 nævnte årsager, og som gennem sin påklædning el. lign. klart viser at høre til forsvaret, straffes med bøde.

Stk. 2. Den, der i forbindelse med tjeneste i udlandet forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i stk. 1 nævnte årsager, straffes med bøde. Under særlig skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel i 1 år.

Den vejledende bødetakst er efter GM 2/2013 1.000 kr. for offentlig uorden og synlig beruselse i Danmark og 2.000 kr. for offentlig uorden og beruselse i udlandet. Bøden kan hæves under skærpende om-

stændigheder. Der har ikke foreligget sanktioner i 2015.

Andre pligtforsømmelser (§§ 24-27 a)

Militær straffelov §§ 24-27 omfatter strafansvaret for tilsidesættelse af andre pligtforsømmelser end de ovenfor beskrevne i form af vagtforseelse (§ 24), ulovlig udeblivelse (§ 25), militært hærværk (§ 26) og øvrig grov pligtforsømmelse (§ 27).

Der har inden for denne gruppe været 111 sager, hvilket er et fald i forhold til året før, hvor der var 165 sager. Faldet er navnlig begrundet i et betydeligt fald i antallet af sager om ulovlig udeblivelse efter § 25, der dog fortsat er mest dominerende.

Vagtforseelse (§ 24)

§ 24. Den, der groft tilsidesætter sine pligter som vagt, straffes for vagtforseelse med bøde eller fængsel indtil 1 år.
Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 3 år, når forholdet er af særlig grov karakter, navnlig når det har medført betydelig skade eller fare eller har givet anledning til, at der er begået en forbrydelse.
Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 10 år.

Den vejledende bødetakst er efter GM 2/2013 2.500 kr. Bøden forhøjes, når der foreligger skærpende omstændigheder, f.eks. fordi området, hvor der holdes vagt, er genstand for en skydeøvelse eller er beliggende i et missionsområde, der jævnligt bliver udsat for beskydning. Der kan straffes for en vagtforseelse, når vagten er tiltrådt. Der har i 2015 været to sager om vagtforseelser efter § 24.

Der har endvidere i 2015 været en sag, hvor der blev straffet for både vagtforseelse efter militær straffelovs § 24 og grov pligtforsømmelse efter militær straffelovs § 27. Sagen er nærmere omtalt nedenfor i afsnittet "Øvrige sager udland".

Sag 1 – Vagtforseelse ved at være faldet søvn på vagt ved indgangen til Antvorskov Kaserne Retten i Næstved, dom af 21. september 2015 (AU sag 2015/000904)

En værnepligtig blev idømt en bøde på 3.500 kr. ved at være faldet i søvn under vagt ved indgangspartiet og adgangskontrollen til kompagniområdet på Antvorskov Kaserne.

Sag 2 – Vagtforseelse ved at have sovet på vagt (AU sag 2015/000688)

En flyveroverkonstabel vedtog en bøde på 3.000 kr. ved at have sovet på sin vagt ved Radarhoved Skrydstrup.

Grov udeblivelse (§ 25)

§ 25. Den, der uberettiget fjerner sig fra tjenestestedet eller udebliver fra tjenesten, straffes i grove tilfælde for udeblivelse med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.
Stk. 2. På samme måde straffes den, der forsætligt unddrager sig tjeneste ved at påføre sig sygdom eller legemsskade, foregive sygdom eller benytte andre midler, der er beregnet på at vildlede myndighederne.
Stk. 3. Ved forsætlig udeblivelse kan straffen stige til fængsel i 3 år, når udeblivelsen er af særlig grov karakter, navnlig når gerningsmanden må antages at have til hensigt at udeblive permanent, eller når udeblivelsen har medført betydelig skade eller fare.
Stk. 4. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse af stk. 1 og 2 stige til fængsel i 10 år.

Grov udeblivelse efter militær straffelov § 25 var med 83 sanktioner i 2015 den hyppigst forekommende overtrædelse af den militære straffelov. I 2014 var der 127 sager om overtrædelse af denne bestemmelse.

De fleste sager afgøres med bødestraf. I alt blev 13 sager afgjort ved udenretlig bødevedtagelse, og 66 sager afgjort ved dom, heraf to sager med betinget fængselsstraf og 17 sager med ubetinget fængselsstraf. Der blev endvidere givet tiltalefrafald i fire sager, hovedsageligt fordi den værnepligtige efter en fornyet session var erklæret for varigt uegnet til militærtjeneste.

Sagerne vedrørende udeblivelse fra første mødedag anmeldes til Auditøren af Værnepligtselementet ved Forsvarets Rekruttering (under Forsvarsministeriets Personalestyrelse), der modtager besked fra de militære enheder om udeblivelse fra værnepligtstjenesten.

Der sondres mellem sager om værnepligtiges udeblivelse fra *første mødedag* ved forsvarets basisuddannelser og andre sager om udeblivelse fra tjenesten.

Langt størstedelen af sagerne drejer sig om udeblivelse fra første mødedag.

Værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag

Sanktionen er bøde, der stiger ved gentagelse. Bøderne følger niveauet for civile værnepligtige, der er fastlagt i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 6/2009 om Strafpåstande m.v. i sager vedrørende overtrædelse af værnepligtsloven, beredskabsloven samt lov om værnepligtens opfyldelse ved civilt arbejde.

Bødetaksterne i GM 2/2013 for ulovligt fravær ved første mødedag er pr. 1. april 2015 reguleret i overensstemmelse med Rigsadvokatens løn- og prisudviklingsregulering af bødeniveauet i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 6/2009.

Ved gentagelser ud over fire gange idømmes frihedsstraf.

Sanktionsskalaen for ulovligt fravær ved første mødedag er således:

1. gang 1.500 kr.
2. gang 2.000 kr.
3. gang 2.500 kr.
4. gang 3.000 kr.
5. gang fængsel i 14 dage.
6. gang fængsel i 20 dage.
7. gang fængsel i 30 dage.
8. gang fængsel i 40 dage.

Er der *flere* forhold til samtidig pådømmelse i forbindelse med en påstand om bødestraf, anvendes der efter praksis absolut kumulation, således at bøderne lægges sammen. Er der tale om *flere* forhold til samtidig pådømmelse i forbindelse med en påstand om fængselsstraf, anvendes der efter retspraksis modereret kumulation. F.eks. udmåles typisk 20 dages fængsel for to femtegangs udeblivelser til samtidig pådømmelse.

Eksempel 1 – Andengangssag vedr. udeblivelse fra 1. mødedag

Retten i Næstved, dom af 7. december 2015

(AU sag 2015/001251)

En på gerningstidspunktet 20-årig mand blev straffet med en bøde på 2.000 kr. for ikke at være mødt op på første indkaldelsesdag til Hærens Basisuddannelse, hvortil han var lovligt indkaldt. Han var tidligere straffet for én udeblivelse.

Eksempel 2 – Femtegangssag vedr. udeblivelse fra 1. mødedag

Vestre Landsrets anke dom af 2. november 2015

Retten i Aalborg, dom af 14. august 2015

(AU sag 2015/000952)

En på gerningstidspunktet 30-årig mand blev ved Vestre Landsrets anke dom af 2. november 2015 idømt 30 dages fængsel for tre tilfælde af udeblivelse fra første mødedag til Hærens Basisuddannelse. Den værnepligtige var tidligere straffet fire gange

med bødestraf for tilsvarende forseelser, hvorfor der nu var tale om udeblivelse fra værnepligt i femtegangstilfælde. Den værnepligtige erkendte udeblivelserne men angav bl.a. helbredsmæssige årsager som begrundelse herfor.

Ved en fornyet bedømmelse på Forsvarets Dag i august 2015 blev han imidlertid erklæret egnede til værnepligtstjeneste.

Landsretten fandt herefter ikke grundlag for at gøre straffen betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste. Flertallet udtalte, at *"forhold som de foreliggende, der består i udeblivelse fra militærtjeneste ikke efter deres karakter er egnede til at lade den forskyldte ubetingede fængselsstraf afløse af, at tiltalte skal udføre samfundstjeneste"*. En dissenterende dommer henviste til lovændringen vedrørende anvendelse af samfundstjeneste og stemte for en betinget dom med vilkår om udførelse af 40 timers samfundstjeneste.

Eksempel 3 – Sjettegangssag vedr. udeblivelse fra 1. mødedag

Retten i Odense, dom af 23. april 2015

(AU sag 2014/000233)

En på gerningstidspunktet 27-årig mand blev straffet med fængsel i 20 dage for udeblivelse efter militær straffelov § 25, stk. 1, ved i februar 2015 ikke at være mødt op på første indkaldelsesdag til Hærens Basisuddannelse, hvortil han var lovligt indkaldt. Pågældende var tidligere straffet fem gange for lignende overtrædelser.

Eksempel 4 – Syvendegangssag vedr. udeblivelse fra 1. mødedag

Retten i Aalborg, dom af 23. februar 2015

(AU sag 2014/001469)

En værnepligtig blev straffet med fængsel i 30 dage for ikke at være mødt op på første indkaldelsesdag til Hærens Basisuddannelse på Aalborg Kaserne. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på, at tiltalte tidligere var straffet seks gange for tilsvarende forseelser.

Eksempel 5 – Tiltalefrafald for ulovlig udeblivelse (AU sag 2014/001549)

En 26-årig mand var i august 2014 udeblevet fra første mødedag af Hærens Basisuddannelse. Den pågældende blev i januar 2015 erklæret uegnet til værnepligtstjeneste af helbredsmæssige årsager. Sagen blev herefter afgjort med et tiltalefrafald i medfør af retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 7.

Andre former for udeblivelse

Enkelte sager drejer sig om andre former for grov udeblivelse *under* militærtjenesten.

Grov udeblivelse efter militær straffelov § 25 omfatter endvidere en række andre former for udeblivelse under tjenesten, herunder f.eks. bortfjernelse eller udeblivelse fra tjenestested uden tilladelse i øvrigt, hvor dette sker som følge af et forsætligt eller groft uagtsomt forhold. Forholdet skal vurderes at være groft pga. længden af fraværet (mere end 10 tjenestedage for værnepligtige) eller pga. omstændighederne i øvrigt, henset til karakteren af tjenesten. Det sidste vil navnlig være relevant for fast personels ulovlige fravær.

Andre tilfælde er gentagelsestilfælde, dvs. hvor der tidligere er tildelt disciplinarmiddel og/eller straf for udeblivelse, selv om forholdet isoleret set ville blive bedømt som en *simpel udeblivelse*, der sanktioneres efter militær disciplinarlov. Sager om fravær af kortere varighed afgøres som udgangspunkt med disciplinarmiddel.

Værnepligtiges udeblivelse i mere end 10 dage

Mere end 10 tjenestedages fravær anses som groft fravær og dermed en straffesag. Sanktionen er i disse sager bøde. Er der tale om en værnepligtig, bliver den pågældende som hovedregel hjemsendt med henblik på genindkaldelse til afvikling af ny militærtjeneste.

Minimumsbøden for værnepligtiges ulovlige fravær efter 1. mødedag i mere end 10 tjenestedage er efter GM 2/2013 2.500 kr.

Eksempel 1– uberettiget udeblivelse i mere end 10 dage

Retten i Hjørring, dom af 6. oktober 2015

(AU sag 2015/000675)

En værnepligtig blev idømt en bøde på 2.500 kr. ved i maj 2015 at være udeblevet fra sin værnepligt ved Søværnet i mere end 10 tjenestedage, idet han havde oplyst, at han ikke gad aftjene værnepligt.

Eksempel 2– uberettiget udeblivelse i mere end 10 dage

Retten i Aalborg, dom af 19. februar 2015

(AU sag 2014/001699)

En værnepligtig blev idømt en bøde på 2.500 kr. ved i efteråret 2014 uberettiget at være udeblevet i ca. fire uger fra sit militære tjenestested ved Trænregimentet på Aalborg Kaserne.

Anden grov udeblivelse

Der er ikke fastsat en standardtakst for andre former for ulovligt fravær fra tjenesten. Sanktionspåstanden beror derfor på en konkret vurdering af sagens karakter og grovhed.

Eksempel – forsætlig udeblivelse fra vagttjeneste i forbindelse med jobsamtale

Københavns Byret, dom af 18. marts 2015

(AU sag 2014/001796)

En værnepligtig udeblev uberettiget fra tjeneste ved Den Kongelige Livgarde, Vagtkompagniet, idet han efter forudgående afslag på at få fri til en jobsamtale sygemeldte sig, hvorefter han tog til jobsamtale. Han blev idømt en bøde på 2.500 kr.

Militært hærværk (§ 26)

§ 26. Den, der bevirker, at ting, der tilhører det militære forsvar, bortkommer, ødelægges eller beskadiges, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.
Stk. 2. Ved forsætlig overtrædelse af stk. 1 kan straffen under særlig skærpende omstændigheder stige til fængsel i 6 år.

Sanktionspåstanden følger Rigsadvokatens Meddelelse 9/2005 om strafpåstande i sager om overtrædelse af straffeloven. Udgangspunktet er her, at hærværk efter straffelovens § 291, stk. 1, straffes med bøde, hvis skaden ikke overstiger en værdi på 15.000 kr. Derefter er udgangspunktet en påstand om frihedsstraf.

Sager om militært hærværk efter militær straffelov § 26 forekommer relativt sjældent. Der har ikke foreligget sanktioner i 2015.

Andre pligtforsømmelser (§ 27)

§ 27. Den, der i øvrigt groft tilsidesætter sine pligter i tjenesten, straffes for pligtforsømmelse med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 1 år, når pligtforsømmelsen er af særlig grov karakter, eller når den har medført betydelig skade eller fare.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 3 år.

Militær straffelov § 27 omfatter strafansvaret for pligtforsømmelser, der ikke kan henføres under andre bestemmelser i militær straffelov om tilsidesættelse af militære pligter. Bestemmelsen anvendes endvidere ved grov overtrædelse af tjenestebestemmelser i forsvaret. Sagerne er af meget forskelligartet karakter.

Efter GM 2/2013 er den vejledende bødetakst 1.500 kr. for groft uagtsomt forhold og 2.500 kr. for forsætligt forhold. Bøden hæves under skærpende omstændigheder.

Er der tale om pligtforsømmelse af særlig grov karakter efter § 27, stk. 2, nedlægges på baggrund af en vurdering af sagens karakter og grovhed påstand

om en skærpet bøde eller fængsel. Ved forsætlig grov pligtforsømmelse under væbnet konflikt efter § 27, stk. 3, nedlægges påstand om fængsel. Eventuelle grænsetilfælde imellem bødeområdet og området for frihedsstraf prøves ved domstolene.

Generalauditørens vejledning af juni 2007 om afgrænsningen mellem militær straffelov og militær disciplinarlov indeholder en liste over eksempler på pligtforsømmelser, der behandles efter militær straffelov § 27.

I beretningsåret har der i alt været 26 sager, heraf 10 sager i de udsendte styrker. Sanktionsmæssigt er de alle afgjort med bødestraf. Se endvidere afsnittet om sager fra de internationale missionsområder.

Bestemmelsen i § 27 kan efter retspraksis anvendes i sammenstød med andre bestemmelser i militær straffelov og anden lovgivning, når pligtforsømmelsen kan "tillægges selvstændig betydning".

Pligtforsømmelse efter § 27, stk. 1

Kategorierne i denne beretning omfatter

1. Utilsigtet skudafgivelse
2. Soldaters omgang med skydevåben, ammunition og blankvåben
3. Kaserneuorden
4. Misbrug af forsvarets køretøjer
5. Øvrige sager om grov pligtforsømmelse (indland)

1. Utilsigtet skudafgivelse

Eksempel 1 – Utilsigtet skud i vagtlokale (AU sag 2015/000083)

En marineoverkonstabel vedtog en bøde på 3.000 kr. ved i januar 2015 i et vagtlokale i forbindelse med eftersyn af en karabin M/96 at have fejlbetjent våbnet, hvorved der utilsigtet blev afgivet et skud i lokalet, hvor der befandt sig en anden person med mindre materiel skade til følge.

Det blev ved straffastsættelsen anset som en skærpende omstændighed, at den utilsigtede skudafgivelse skete i et lokale, hvor andre var til stede.

2. Soldaters omgang med skydevåben, ammunition og blankvåben

Eksempel 1 – Opbevaring af kanonslag m.v. i strid med forsvarets bestemmelser

Københavns Byret, dom af 10. april 2015
(AU sag 2015/000129)

En sergent blev idømt en bøde på 3.000 kr. ved i en kortere periode i december 2014 på sit kvarter på Antvorskov Kaserne i strid med forsvarets bestemmelser at have opbevaret 7 kanonslag, 2 røghåndbomber og 2 stk. løs håndvåbenammunition.

Eksempel 2 – Efterladt gevær uden tilsyn i militært øvelsesterræn

(AU sag 2015/000480)

En oversergent vedtog en bøde på 2.000 kr. ved i en bygning i det militære øvelsesterræn Hammer Bakker at have efterladt sit gevær med isat bundstykke uden opsyn på et bord.

Det blev ved bødefastsættelsen anset som en skærpende omstændighed, at der var tale om groft uagtsomt forhold i forbindelse med omgangen med et militært våben.

Eksempel 3 – Røghåndbombe udløst på en belægningsstue

(AU 2015/000046)

En værnepligtig vedtog en bøde på 3.000 kr. for en aften i januar 2015 på en belægningsstue på en kaserne, hvor andre personer var til stede, at have udløst en røghåndbombe, som han havde undladt at aflevere efter øvelse nogle dage forinden.

Det blev anset som en skærpende omstændighed, at udløsningen af røghåndbomben skete i et lokale med andre personer til stede. Der blev endvidere ved straffens udmåling lagt vægt på, at der ikke forelå oplysninger i sagen om personskaade.

3. Kaserneuorden

Eksempel – Kaserneuorden som følge af beruselse (AU sag 2015/000290)

En værnepligtig vedtog en bøde på 3.000 kr. ved på sit militære tjenestested på Livgardens Kaserne i stærkt beruset tilstand at have urineret op ad hovedbygningen samt ved på samme tid og sted at have besiddet en foldekniv med en bladlængde på over 7 cm.

4. Misbrug af forswarets køretøjer

Forsvarskommandoen har ved skrivelse af 3. oktober 2013 fremhævet reglerne for anvendelse af forswarets køretøjer, hvoraf blandt andet fremgår, at tjenestekøretøjer alene må anvendes til tjenestelaterede formål godkendt af nærmeste chef. Det er chefens ansvar at anvendelse sker i overensstemmelse med gældende regler.

Mindre alvorlige tilfælde af misbrug af forswarets køretøjer sanktioneres som udgangspunkt med en bødestraf efter militær straffelov § 27.

Mere alvorlige tilfælde af misbrug af forswarets køretøjer straffes som udgangspunkt med ubetinget fængselsstraf i 14 dage efter straffelovens § 293 a om brugstyveri.

Spørgsmålet om subsummering beror på en konkret vurdering af sagens karakter og grovhed, herunder om der er tale om misbrug af et tjenestekøretøj, der er udleveret til tjenstlig kørsel, eller om den pågældende på eget initiativ har sat sig i besiddelse af tjenestekøretøjet.

Der har i beretningsåret ikke været sager vedrørende misbrug af forswarets køretøjer, der har ført til sanktioner efter militær straffelov § 27 eller straffelovens § 293a.

Der skete i beretningsåret frifindelse i en sag mod en chefsergent for overtrædelse af straffelovens § 293a, idet retten bl.a. lagde til grund, at der ikke fra forswarets side var givet tilstrækkeligt klare ret-

ningslinier til den pågældende for, hvornår chefgodkendelse var nødvendig forud for booking af køretøj. Sagen er nærmere beskrevet nedenfor i afsnittet vedr. eksempler på frifindende domme.

5. Øvrige sager om grov pligtforsømmelse (indland)

Eksempel – Snyd med arbejdstid/vagttid (AU 2014/001928 m.fl.)

Fire overkonstabler og to flyverspecialister vedtog i februar 2015 hver især en bøde på 5.000 kr. ved i september 2014 i strid med tjenestebestemmelserne på området at have iværksat og udført 24-timers tjeneste ved Kommunikationscenter ved Hærens Operative Kommando, hvilket var i strid med tjenestebestemmelserne om kun at udføre 12-timers tjeneste, ligesom de afgav falsk kvittering på tjenestejournal om, hvem der varetog tjeneste.

Det blev anset som en skærpende omstændighed, at forholdet var udført af flere i forening, og at der var tale om et alvorligt tillidsbrud i forbindelse med tjenestens varetagelse. Det blev omvendt anset for en formildende omstændighed, at forholdet ikke havde medført brud på sikkerheden, og at tjenesten efter det oplyste havde været udført tilfredsstillende.

Sagen er tidligere omtalt i Årsberetning 2014.

Pligtforsømmelse af særlig grov karakter efter § 27, stk. 2

Der har i beretningsåret været to sager om pligtforsømmelse af særlig grov karakter efter § 27, stk. 2.

Sag 1 – Bøde for tilsidesættelse af sikkerhedsmæssige forskrifter under meget skærpende omstændigheder

(AU sag 2015/001735)

En seniorsergent vedtog en bøde på 5.000 kr. ved i oktober 2014 som tjenestegørende ved en efterret-

ningssektion at have tilsidesat sikkerhedsmæssige forskrifter, idet han scannede og efterfølgende overførte fortrolige dokumenter om udsendte piloter til en CD uden at mærke denne "fortroligt" med den følge, at CD'en ved en efterfølgende sikkerhedsinspektion blev fundet i en skraldespand på samme kontor. Overtrædelsen betød konkret, at en operativ indsats i Afghanistan kortvarigt blev afbrudt med henblik på udfærdigelse af nye oplysninger til erstatning for oplysningerne på CD'en.

Det blev anset for en meget skærpende omstændighed, at sikkerheden for de udsendte helikopterpiloter blev kompromitteret ved den begåede pligtforømmelse.

Sag 2 – Kørsel i skydeområde med betydelig fare for personel og materiel til følge
(AU sag 2015/001426)

En overkonstabel vedtog en bøde ved i Oksbøl Skydeterræn som vognkommandør og ansvarlig for den pansrede mandskabsvogn med personel at have befalet føreren at køre ind i skydeområdet på trods af, at skydning i området var tydeligt markeret, hvilket medførte betydelig fare for personel og materiel, idet 155 mm artilleri havde nedslag ca. 300 meter fra køretøjet. På grund af formildende omstændigheder, herunder flere uhensigtsmæssigheder vedr. tilrettelæggelsen og gennemførelsen af ruten, blev sagen afgjort med en bødestraf på 2.500 kr.

Øvrige bestemmelser i militær straffelov

Der er ikke afgjort sager efter militær straffelov § 27a og §§ 28-38 i beretningsåret.

Sanktioner for overtrædelse af straffeloven

Personfarlig kriminalitet og lignende

Vold

§ 244. Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Der var i beretningsåret tre tilfælde, der førte til en strafferetlig sanktion for vold, hvoraf to sager også omhandlede overtrædelse af militær straffelov.

Sag 1 – 50 dages ubetinget fængsel for vold mod en garder (stadfæstelse)

Østre Landsrets ankedom af 24. marts 2015 (Retten i Hillerød, dom af 28. oktober 2014)

(AU sag 2014/001232)

En værnepligtig blev idømt 50 dages ubetinget fængsel for vold ved i juli 2015 på kasernen i Høvelte at have tildelt en garder tre slag i ansigtet med bagsiden af en hånd og umiddelbart herefter ligeledes at have tildelt en anden garder en lussing i ansigtet. Retten lagde i skærpende retning bl.a. vægt på omfanget af den begåede vold, ligesom retten lagde vægt på, at motivet for den begåede vold var en tidligere episode, som tiltalte ikke personligt havde været involveret i. På denne baggrund fandt retten ikke grundlag for at gøre straffen betinget på trods af tiltaltes gode personlige forhold.

Østre Landsret stadfæstede byrettens strafudmåling.

Sag 2– Vold og respektstridig opførsel mod foranstående ombord på marinefartøj

(AU 2015/000488)

En korporal vedtog en bøde på 5.000 kr. for vold og respektstridig opførsel efter militær straffelovs § 13 ved om natten i Århus Havn ombord på marinefartøj MSF1 at have slået en oversergent to gange i ansigtet med knyttet hånd. Sagen blev ikke indbragt for domstolene med påstand om frihedsstraf, fordi

oversergenten forinden havde optrådt provokerende og uhensigtsmæssigt over for korporalen.

Sag 3 – Fængsel i 20 dage betinget og samfundstjeneste for vold, ulydighed og respektstridig opførsel

Retten i Viborg, dom af 25. august 2015

(AU sag 2015/000312)

En værnepligtig var i retten tiltalt for overtrædelse af militær straffelovs §§ 11 og 13 samt vold efter straffelovens § 244 ved på Skive Kaserne at have undladt at efterkomme en tjenstlig ordre fra en sergent og udtalt groft krænkende udtalelser til denne. Den værnepligtige var ligeledes tiltalt for i samme forbindelse at have spyttet sergenten i ansigtet, givet ham et kraftigt skub i brystet samt at have vrænget ansigt efter og sparket ud efter sergenten.

Den værnepligtige blev dømt i overensstemmelse med anklageskriftet, idet retten dog henførte "skubbet" under den militære straffelovs § 13, da retten ud fra de afgivne forklaringer lagde til grund, at der ikke var tale om et voldsomt skub. Den værnepligtige blev endvidere frifundet for at have vrænget ansigt ad sergenten.

Den værnepligtige blev idømt 20 dages betinget fængsel samt 40 timers samfundstjeneste.

Sagen er ligeledes omtalt ovenfor i afsnittet vedr. militær straffelov § 11.

Trusler

§ 266. Den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en strafbar handling, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Der var i beretningsåret ét tilfælde af trusler, som førte til en strafferetlig sanktion.

Fængsel i 20 dage betinget for trusler mod ledelsen
Vestre Landsrets ankedom af 3. november 2015
(Retten i Esbjerg, dom af 15. oktober 2014)

(AU sag 2014/000980)

En overkonstabel af 1. grad blev ved Vestre Landsrets dom af 3. november 2015 idømt 20 dages betinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 266 ved at have fremsat trusler mod en seniorsergent den 27. april 2014 i Camp Bastion, Helmand i Afghanistan.

Sagen er endvidere omtalt i afsnittet "Efterforskning af sager i internationale missionsområder".

Berigelseskriminalitet

Tyveri

§ 276. For tyveri straffes den, som uden besidderens samtykke borttager en fremmed rørlig ting for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved dens tilegnelse. Med rørlig ting sidestilles her og i det følgende en energimængde, der er fremstillet, opbevaret eller taget i brug til frembringelse af lys, varme, kraft eller bevægelse eller i andet økonomisk øjemed.

Der var i beretningsåret to tilfælde af tyveri, som førte til en strafferetlig sanktion. Der er herudover idømt bødestraf i en sag, der både omhandlede tyveri og overtrædelse af militær straffelovs § 22 om narkotikabesiddelse m.v. Denne sag er nærmere omtalt i afsnittet vedr. militær straffelovs § 22.

Sag 1 – tyveri af lamper - fængsel i 40 dage betinget

Retten i Holstebro, dom af 12. august 2015

(AU sag 2015/000597)

En sergent bestilte i tjenstlig anledning 30 stk. LED-lamper. Da lamperne blev leveret tog han den ene af de i alt 3 kasser indeholdende 10 stk. LED-lamper til en værdi af ca. 13.000 kr. og placerede den i sin

private bil i den hensigt at tage lamperne med hjem.

Sergenten blev idømt 40 dages betinget fængsel. Retten lagde ved strafudmålingen på den ene side vægt på, at der var tale om tyveri fra arbejdsplads, hvor sergenten bl.a. havde til opgave at bestille varer hjem, ligesom retten i skærpende retning lagde vægt på værdien af det stjålne. Retten lagde i formildende retning vægt på tiltaltes gode personlige forhold, og at der alene var tale om et enkelt tilfælde af tyveri.

Sag 2 – tyveri af vaskemaskine og tørretumbler - fængsel i 20 dage betinget

Retten i Viborg, dom af 12. august 2015

(AU sag 2015/000597)

En korporal blev idømt 20 dages betinget fængsel ved i maj 2015 at have stjålet en vaskemaskine og en tørretumbler til en værdi af i alt 20.600 kr. fra sit militære tjenestested. Retten lagde ved straffens udmåling vægt på, at tiltalte ikke tidligere var straffet, og at han som følge af sagen blev afskediget fra forsvaret.

Underslæb

§ 278. For underslæb straffes den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding

1) tilegner sig en fremmed rørlig ting, der er i hans varetægt, uden at forholdet falder ind under § 277,

2) fragår modtagelsen af pengelån eller andet lån til eje eller af en ydelse, for hvilken der skal svares vederlag, 3) uretmæssig forbruger ham betroede penge, selv om han ikke var forpligtet til at holde disse afsondrede fra sin egen formue.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, omfatter ikke dispositioner over købte genstande, med hensyn til hvilke en sælger har forbeholdt sig ejendomsret, indtil købesummen er betalt.

Der var i beretningsåret et tilfælde af underslæb, som førte til en strafferetlig sanktion.

Underslæb i forbindelse med bytur – fængsel i 3 måneder betinget af samfundstjeneste i 80 timer Retten i Hillerød, dom af 11. februar 2015 (AUK sag 2014/001718)

Efter anmeldelse fra en seniorsergent rejste Auditøren tiltale mod en landstalsmand for under en bytur i september 2014 i København havde brugt 38.540 kr., der hidrørte fra et overskud fra en fest og skulle betales tilbage til garderne.

Landstalsmanden blev idømt fængsel i 3 måneder, der blev gjort betinget af 80 timers samfundstjeneste.

Sagen er omtalt i Årsberetning 2014.

Mandatsvig

§ 280. For mandatsvig straffes, for så vidt forholdet ikke falder ind under §§ 276-279 a, den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding påfører en anden formuetab

- 1) ved misbrug af en for ham skabt adgang til at handle med retsvirkning for denne eller
- 2) ved i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for den anden, at handle mod dennes tarv.

Der var i beretningsåret et tilfælde af mandatsvig, som førte til en strafferetlig sanktion.

Kaptajns overførsel af penge til egen bankkonto Retten i Sønderborg, dom af 19. august 2015 (AU sag 2014/000762)

En nu pensioneret kaptajn blev idømt 4 måneders betinget fængsel og samfundstjeneste i 100 timer

for 6 tilfælde af mandatsvig til en samlet værdi af ca. 86.000 kr. Kaptajnen havde i en årrække fungeret som økonomimedarbejder og havde i den funktion i en periode fra 2010 – 2012 ladet forskellige af tjenestestedets tilgodehavender vedrørende bl.a. refusionsbeløb og administration af lejeboliger indsætte på sin egen konto uden senere at afregne med forsvaret.

Økonomimedarbejderen blev i sagen frifundet for to tilfælde af underslæb for et samlet beløb på ca. 22.000 kr.

Brugstyveri af motorkøretøj

§ 293 a. For brugstyveri af motorkøretøj straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, der uberettiget bruger et motorkøretøj, der tilhører en anden. Under særligt skærpende omstændigheder, herunder navnlig gentagelsestilfælde, kan straffen stige til fængsel i 4 år.

Der har ikke været sager, der i beretningsåret førte til en strafferetlig sanktion for brugstyveri af motorkøretøj.

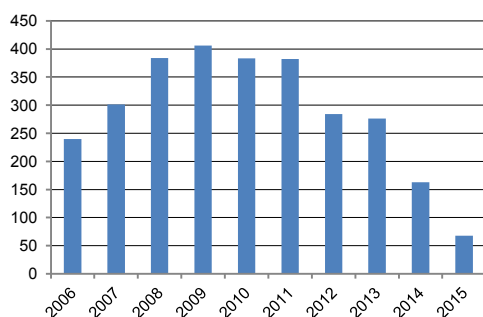
Der skete i beretningsåret frifindelse i en sag vedr. overtrædelse af straffelovens § 293 a. Se nærmere herom nedenfor i afsnittet vedr. eksempler på frifindende domme.

Sanktioner for overtrædelse af færdselsloven

Sanktioner for overtrædelse af færdselsloven

Indledning

Færdselslovsovertrædelser var tidligere den langt hyppigste forseelse inden for de militære straffesager, men antallet af færdselsforseelser har gennem de seneste år generelt været faldende. Antallet er således reduceret fra 382 sanktioner i 2011 til 284 i 2012, 276 i 2013, 163 sanktioner i 2014 og 68 sanktioner i 2015.



Figur 8: Antal sanktioner for overtrædelse af færdselsloven.

Flertallet af færdselssagerne vedrører hastigheds-overtrædelser. De øvrige færdselslovsovertrædelser har bl.a. omfattet manglende brug af sikkerhedssele, kørsel med håndholdt mobiltelefon, kørsel uden kørekort og spirituskørsel mv.

Sagerne er fordelt på alle personelgrupper.

De fleste sager kan afgøres med bødeforlæg. Ved sanktionsfastsættelsen følges taksterne i Rigsadvokatens bødekatolog (RM 4/2000 om sanktionspåstande m.v. i færdselssager med senere rettelser). Færdselsforseelser uden for færdselslovens område og i missionsområder kan efter omstændighederne sanktioneres efter militær straffelovs § 27.

Ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven, blev minimumsbøden for overtrædelse af færdselsloven forhøjet, og der blev foretaget

visse skærper i loven, herunder af reglerne om konfiskation af køretøjer og spirituskørsel. Se herom årsberetningen for 2012.

Hastighedssager

Færdselslovens § 4 og §§ 41 ff.

Hastighedssagerne udgjorde i 2015 ca. 43 % af de i alt 68 sanktioner i færdselssager. 9 af sagerne medførte klip i kørekortet.

Auditøren modtager både hastighedssager fra politiets Automatiske Trafikkontrol (ATK) og fra militærpolitiets hastighedskontrol på kaserner og andre militære områder, men en række af de registrerede sager er ikke omfattet af den militære retspleje, fordi føreren f.eks. er civil ansat i forsvaret. Disse sager bliver efter en undersøgelse overdraget til politiet og den civile anklagemyndighed til behandling.

Med virkning fra 1. februar 2015 (lov nr. 372 af 14. april 2014) blev der i færdselslovens § 118 c indført en ny bestemmelse vedrørende betinget objektivet strafansvar for ejeren (eller den registrerede bruger) af et køretøj i visse sager om overtrædelse af hastighedsbegrænsningerne i færdselsloven, der er konstateret ved Automatisk Trafikkontrol (ATK/fotovogne). Det betingede objektive strafansvar gælder i sager, hvor hastighedsoverskridelsen er på højst 30 %.

Formålet med indførelsen af bestemmelsen om det betingede objektive ansvar er et ønske om at effektivisere sagsbehandlingen og sikre, at hastighedssagerne ekspederes med den fornødne hurtighed.

Det er Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI), der er registreret ejer af forsvarets køretøjer, hvorfor politiet sender bødeforelæg vedr. hastighedsoverskridelser på højst 30 % til FMI, der som udgangspunkt pålægges strafansvar, medmindre en

fører erkender at have ført køretøjet. Såfremt FMI ikke kan udpege en fører, der erkender at have ført køretøjet, skal FMI som udgangspunkt betale bøden inden 30 dage fra bødeforelæggets modtagelse.

Eksempel 1 – Klip i kørekortet for hastighedsovertrædelse

(AU sag 2015/000731)

En marineoverkonstabel vedtog en bøde på 3.000 kr. samt et klip i kørekortet for overtrædelse af færdselslovens § 4 ved i juni 2015 ved en campingplads i Nr. Nebel at have ført bil med en hastighed på mindst 73 km/t, hvilket udgjorde en overskridelse på 46 % af den tilladte hastighed på 50 km/t.

Eksempel 2 – Klip i kørekortet for hastighedsovertrædelse og manglende brug af sikkerhedssele

(AU sag 2015/000984)

En konstabel havde i august 2015 ført personbil uden anvendelse af sikkerhedssele ad Parkvej ved Aalborg Kaserne med en hastighed på mindst 58 km/t, selvom den højst tilladte hastighed på stedet ved skiltning var angivet til 40 km/t. Han vedtog en bøde på 4.500 kr. for overtrædelse af færdselslovens §§ 4 og 80, stk. 1, og et klip i kørekortet for en hastighedsoverskridelse på mere end 30 %.

Førerretsfrakendelse

Førerretsfrakendelse for hastighedsovertrædelser m.v.

Bestemmelserne om betinget og ubetinget frakendelse af førerretten fremgår af færdselslovens §§ 125-126. Førerretten frakendes betinget ved bl.a. hastighedsovertrædelser med mere end 60 % af den tilladte hastighed. Ved kørsel med busser eller lastbiler med en vægt på over 3500 kg dog allerede ved en overskridelse af den tilladte hastighed på 40 % eller derover.

Ved flere forhold, højere hastigheder eller gentagelse, kan førerretten frakendes ubetinget.

Der var ikke i 2015 sager vedr. hastighedsovertrædelser, der medførte førerretsfrakendelse.

Spirituskørsel

Færdselslovens § 53

Det nuværende bødeniveau er fastlagt ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven (Sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel m.v.). Det er i bemærkningerne til det pågældende lovforslag forudsat, at spirituskørsel med en promille mellem 0,51 og 2,00 som udgangspunkt skal straffes med en bøde svarende til en måneds nettoløn gange alkoholkoncentrationen i blodet.

Der sker endvidere førerretsfrakendelse. Er alkoholkoncentrationen i førstegangstilfælde mellem 0,51 og 1,20 sker der betinget frakendelse. Er den 1,21 promille eller derover frakendes førerretten for tre år. I gentagelsestilfælde er perioden længere. Der kan herved henvises til Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2000 med senere ændringer.

Antallet af sager om spirituskørsel er fortsat meget begrænset. Der var i 2015 en sag om spirituskørsel. Sagen medførte ubetinget frakendelse af kørekortet og en større bøde.

Bøde på 17.000 kr. samt ubetinget førerretsfrakendelse for spirituskørsel

Retten i Næstved, dom af 11. august 2015.

(AU sag 2014/001949)

En marineoverkonstabel vedtog i retten en bøde på 17.000 kr. samt en ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år ved at have ført personbil med en alkoholpromille på 1,29 efter at have deltaget i en julefrokost på flådestation Korsør.

Andre færdselssager

Eksempel 1 – Bøde for kørsel trods kørselsforbud

(AU sag 2014/001960)

En sergent var ved dom af 8. september 2014 pålagt et kørselsforbud. Han vedtog i januar 2015 en bøde på 10.000 kr. for i to tilfælde – henholdsvis 29. september 2014 og 1. oktober 2014 – som tjenestegørende ved Trænregimentet at have ført militært køretøj fra bl.a. Aalborg Kaserne til skydebanen i Lindholm, selvom han var pålagt kørselsforbud.

Eksempel 2 – Bøde for anvendelse af mobiltelefon under kørsel

(AU sag 2015/000810)

En premierløjtnant vedtog en bøde på 1.500 kr. for overtrædelse af færdselslovens § 55a, stk. 1, ved at have anvendt håndholdt mobiltelefon under kørsel i et militært køretøj på motorvejen ved Korsør.

Eksempel 3 – Bøde for kørsel uden at have medbragt kørekort

Retten i Hillerød, dom af 21. maj 2015

(AU sag 2014/000449)

En overkonstabel blev idømt en bøde på 1.000 kr. ved i marts 2015 på Høveltevej i Birkerød at have ført militært køretøj uden at have medbragt kørekort.

Eksempel 4 – kørsel uden anvendelse af sikkerhedssele

Retten i Holstebro, dom af 22. december 2015

(AU 2015/001085)

En værnepligtig blev idømt en bøde på 1.500 kr. ved at have ført et militært køretøj ved Dragonkaserne i Holstebro uden at anvende sikkerhedssele.

Eksempel 5 – Tilsidesættelse af vigepligt

(AU sag 2014/001697)

En seniorsergent vedtog i januar 2015 en bøde på 2.000 kr. samt et klip i kørekortet for tilsidesættelse af vigepligt efter færdselslovens § 26, stk. 2, ved som fører af et militært køretøj på Flyvestation Karup at have foretaget fremkørsel fra Ringvejen ud på flyfeltet/rullebanen uden at iagttage den ved STOP-tavle tilkendegivne vigepligt

Sanktioner for overtrædelse af den øvrige strafbelagte lovgivning

Indledning

Militære straffesager vedrørende overtrædelser af den øvrige (civile) strafbelagte lovgivning er mindre hyppige.

Ved vurdering af sanktionspåstanden følges praksis i civile straffesager, herunder Rigsadvokatens bødetakster i det omfang, der er udfærdiget sådanne på området.

Der er i 2015 alene udmålt sanktion i én sag om overtrædelse af den øvrige strafbelagte lovgivning. Denne sag vedrørte overtrædelse af våbenlovgivningen og er omtalt nærmere nedenfor.

Sanktionspåstande i knivsager

Det følger af Rigsadvokatens Meddelelse nr. 6/2005, at førstegangstilfælde af overtrædelse af knivforbuddet som udgangspunkt straffes med en bøde på 3.000 – 5.000 kr. Såfremt der foreligger skærpende omstændigheder, f. eks. fordi personen har båret kniven i nattetimerne på et diskotek eller værtshus, er straffen i 1. gangstilfælde som udgangspunkt syv dages ubetinget fængsel.

Forslag til ny knivlov

Justitsministeren fremsatte i januar 2016 forslag til lov om knive og blankvåben m.v. (L 107).

Med lovforslaget lægges der op til, at:

- enhåndsbetjente foldekniive ikke længere kategoriseres som særligt farlige knive, som det er forbudt at besidde, herunder på egen bopæl uden tilladelse fra politiet,
- princippet om, at knive kun må medbringes på offentlige steder m.v., når der er et ankerkendelsesværdigt formål, udvides til at omfatte alle knive og blankvåben, og
- der skal kunne sættes endnu hårdere ind over for personer, som tidligere er dømt for vold mv., og som bærer kniv på steder, hvor der erfaringsmæssigt er høj risiko for vold, f. eks. i natlivet eller kriminelle miljøer.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at formålet med lovforslaget er, at lovgivningen om knive og blankvåben mv. revideres og forenkles, og at de nye regler samles i en ny selvstændig knivlov med en tilhørende bekendtgørelse.

Formålet hermed er at forenkle og præcisere lovgivningen om knive, så reglerne fremstår sammenhængende og klare og ikke skaber unødigt tvivl om, hvorvidt besiddelse af en given kniv er lovlig eller ej. Samtidig har forslaget til formål at øge trygheden i befolkningen og forebygge alvorlig voldskriminalitet og anden kriminalitet, der indebærer fare for liv og helbred.

Med forslaget foreslås der derfor indført en ny knivlov, som på den ene side lempet reglerne for brug af knive til fornuftige dagligdags formål og på den anden side skærper kursen mod knive i bl.a. nattelivet og kriminelle miljøer.

Den nye lov forventes at træde i kraft den 1. juli 2016.

Hjemtagelse af våben, ammunition m.v.

Militært personel, der har hjemtaget genstande omfattet af våbenloven, f.eks. efter endt øvelse, vil – foruden et strafansvar efter våbenloven – normalt også skulle drages til ansvar for grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, jf. det militære bestemmelsesgrundlag.

Opbevares genstandene derimod midlertidigt f.eks. på den pågældendes værelse på militært område, vil vedkommende normalt alene blive draget til ansvar for overtrædelse af militær straffelov. Tilsvarende gælder genstande, der er omfattet af fyrværkeriloven.

Hjemtagelse af effekter kan efter omstændighederne henføres under straffeloven, hvor betingelserne for at rejse tiltale for berigelses-kriminalitet, f.eks. tyveri fra arbejdsplads, er til stede.

Se endvidere nedenfor i afsnittet "Efterforskning af sager i internationale missionsområder", hvor der er beskrevet eksempler på sager om grov pligtforømmelse vedrørende våbenhåndtering i forbindelse med udlandstjeneste. Sager i missionsområder vedr. våbenhåndtering m.v., der efter dansk lovgivning ville have været strafbare efter våbenlovgivningen eller anden dansk lovgivning, afgøres i henhold til militær straffelov § 27.

Der har i beretningsåret været en enkelt sag om overtrædelse af våbenlovgivningen.

Uforsvarlig opbevaring af revolver

(AUK sag 2015/000216)

En løjtnant vedtog en bøde på 2.500 kr. for overtrædelse af våbenbekendtgørelsen ved i december 2014 på en militær skydebane at have opbevaret en revolver uforsvarligt, idet han efter endt brug efterlod pistolen ved standpladsen i stedet for at låse den ind i et sikringsskab. Det blev anset som en formildende omstændighed, at der var begrænset adgang til den militære skydebane.

Eksempler på sager afsluttet uden tiltale samt frifindende domme

Indledning

I dette afsnit omtales eksempler på sager, som i 2015 er afsluttet uden en strafferetlig sanktion. Endvidere omtales sager, hvor den tiltalte i retten er frifundet for tiltalen

Sager afsluttet uden tiltale

Afslutningen af en straffesag uden tiltale kan efter retsplejelovens regler ske ved afvisning af anmeldelsen, indstilling af efterforskningen eller ved påtaleopgivelse efter de nedenfor angivne bestemmelser.

Sager uden sigtelse

Afvisning af anmeldelsen (§ 749, stk. 1)
Indstilling af efterforskningen (§ 749, stk. 2)

Sager med sigtelse

Er der sket sigtelse kan sagen helt eller delvis afsluttes ved påtaleopgivelse,

- hvis sigtelsen har vist sig grundløs (§ 721, stk. 1, nr. 1),
- på bevisets stilling (§ 721, stk. 1, nr. 2) eller
- i særlige tilfælde på grund af et uforholdsmæssigt ressourceforbrug (§ 721, stk. 1, nr. 3).

Indstilling af efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2

Er der ikke grundlag for at fortsætte en påbegyndt efterforskning, kan efterforskningen indstilles efter retsplejelovens § 749, stk. 2, hvis der ikke har været rejst sigtelse i sagen.

Eksempel – Indstilling af efterforskning i sag om mulig respektstridig opførsel

(AU sag 2015/001439)

En overkonstabel blev indberettet for mulig respektstridig opførsel ved under en øvelse i Spanien at være kommet i højlydt diskussion med en anden overkonstabel.

Auditøren indstillede i december 2015 efterforskningen i sagen, fordi der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, var begået. Auditøren sendte samtidig sa-

gen til disciplinarmyndigheden med henblik på dens vurdering af, hvorvidt et eventuelt disciplinansvar kunne gøres gældende.

Påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721, stk. 1

Har der i forbindelse med efterforskningen været rejst sigtelse i sagen, og er der efter afslutning af efterforskningen ikke grundlag for at rejse tiltale, kan påtale opgives efter retsplejelovens § 721.

I hovedparten af sagerne sker påtaleopgivelsen på *bevisets* stilling efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

Eksempel 1 – Besiddelse af børnepornografisk billedmateriale

(AU sag 2015/000953)

Efter anmeldelse indgivet af en orlogskaptajn på et af forsvarets skibe blev en marineoverkonstabel i august 2015 sigtet på grundlag af en mistanke om besiddelse af børnepornografisk billedmateriale. Han blev endvidere hjemsendt af de militære myndigheder. Den pågældendes computer mv. blev herefter gennemgået af Rigspolitiets teknikere, der ikke fandt børnepornografisk materiale omfattet af straffelovens § 235.

Auditøren opgav på denne baggrund i december 2015 påtale i sagen i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

Eksempel 2 – Påtaleopgivelse på grund af udrejse til Afrika

(AU sag 2015/000619)

Auditøren sendte i maj 2015 et bødeforelæg på 1.200 kr. til en person, der ulovligt var udeblevet fra værnepligtstjeneste. Bødeforelægget blev ikke vedtaget, og et opslag i CPR-registeret viste, at den pågældende efter udeblivelsen var udrejst til Kenya uden angivelse af kontaktadresse. Det blev herefter vurderet, at sagens gennemførelse ville medføre vanskeligheder, omkostninger og behandlingstider, som ikke stod i rimelig forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kunne forventes

idømt. Auditøren opgav herefter påtale i august 2015 i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3.

Frifindelse

Der var i beretningsåret to sager, der endte med frifindelse for den rejste tiltale.

Frifindelse for forsikringsbedrageri (dissens)

Retten i Hillerød, dom af 22. maj 2015.

(AU sag 2014/001279)

En overkonstabel var tiltalt for bedrageri ved i juli 2014 i strid med sandheden at have meddelt sit forsikringsselskab, at hans køretøj var blevet påkørt og beskadiget på Garderkasernen i Høvelte, hvorved han fremkaldte den vildfarelse hos forsikringsselskabet, at han var berettiget til erstatning på 49.699 kr, hvilket ikke var tilfældet, da han ifølge tiltalen selv havde foranlediget eller udført beskadigelsen af bilen.

Rettens flertal stemte for frifindelse. Flertallet lagde bl.a. vægt på, at overkonstablens motiv til at begå bedrageri var minimal, idet han som mekaniker selv havde mulighed for at reparere bilen for ca. 8.000 kr., ligesom flertallet lagde til grund, at skaden på bilen var sket ved, at en af hærens lastbiler havde påkørt tiltaltes bil. Et mindretal fandt, at der på grundlag af den i sagen udarbejdede tekniske rapport var ført det fornødne bevis for, at tiltalte var skyldig i tiltalen.

Frifindelse for brugstyveri bl.a. på grund af utilstrækkelig vejledning fra arbejdsgiver Københavns Byret, dom af 29. juni 2015.

(AUK sag 2014/000417)

Auditøren indledte i marts måned 2014 – på baggrund af en anmeldelse fra en ansat i forsvaret – en sag mod en chefsergent fra Forsvarskommandoen, der var mistænkt for misbrug af en Hertz-delebil til ikke tjenstlig kørsel. Der blev ved anklageskrift af 26. september 2014 rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 293 a i tre forhold, der vedrørte uberettiget kørsel i en længere periode og ikke under 20.000 km, herunder navnlig kørsel til og fra arbejde i forhold til både bopæl, kolonihavehus og biografbesøg.

Chefsergenten blev frifundet i byretten, der bl.a. lagde vægt på, at der ikke fra forsvarets side var givet tilstrækkeligt klare retningslinier for, hvornår chefgodkendelse var fornøden forud for booking af køretøj, ligesom tiltaltes forklaringer om, at de pågældende kørsler var af tjenstlig karakter, eller at han i hvert fald var af den opfattelse, at han havde en generel chefgodkendelse til den konkrete anvendelse af køretøjerne, ikke ganske kunne afvises.

Sagen er ligeledes omtalt i Årsberetning 2014.

Undersøgelser i arbejdsskadesager mv.

Undersøgelser af hændelser, hvor personer er afdøet ved døden eller er kommet alvorligt til skade i tjenesten mv.

Den militære anklagemyndighed indleder rutinemæssigt en undersøgelse, når dansk militært personale afdøer ved døden eller kommer alvorligt til skade i tjenesten. Der foretages i hvert enkelt tilfælde en individuel undersøgelse, der har til formål at fastslå eller udelukke, om der er begået et strafbart forhold. Den militære retsplejelov, retsplejeloven og sundhedsloven m.fl. finder anvendelse i disse sager.

Det følger af Forsvarsministeriets Cirkulæreskrivelse af 30. juni 2014 om behandling af erstatningssager i forsvaret, at Forsvarets Auditørkorps skal underrettes snarest muligt, hvis en ansat afdøer ved døden. Det gælder også, hvis en ansat pådrager sig alvorlig personskade, dvs. hvor der er fare for liv og førlighed, herunder fare for varigt mén.

Forsvarets Auditørkorps underrettes endvidere om en arbejdsskade i andre tilfælde end de anførte efter retningslinjerne i Kundgørelse for Forsvaret

(KFF) B. 3-5, Forsvarsministeriets cirkulære af 27. april 1994 om underretning af Forsvarets Auditørkorps i arbejdsskadesager. Auditørkorpset har til opgave at foretage bevissikring i erstatningssager.

Det følger i øvrigt af Den Europæiske Menneskerettigheds Konventions artikel 2 om retten til liv, at der må kræves en uafhængig undersøgelse af omstændighederne omkring soldaters mistænkelige dødsfald i tjenesten, og at de personer, der foretager undersøgelsen, bør være uafhængige af de implicerede i hændelsen.

Europarådets Rekommandation om menneskerettigheder inden for de væbnede styrker og undersøgelser vedrørende dræbte og tilskadekomne danske soldater er nærmere beskrevet i udgivelsen "Den Militære Retsplejeordning", som kan findes på den militære anklagemyndigheds hjemmeside.

Der har ikke i beretningsåret været episoder, hvor personer er afdøet ved døden eller er kommet alvorligt til skade i tjenesten, der har givet anledning til, at Auditørkorpset har iværksat undersøgelser.

Efterforskning af sager i internationale missionsområder

Indledning

En række af de sager, som Auditørkorpset undersøger, vedrører handlinger foretaget i de internationale missionsområder, hvor danske styrker er indsat. Karakteren og antallet af de internationale sager hænger derfor sammen med, hvilke internationale missioner de danske styrker deltager i.

I nogle af de internationale sager foretager Auditørkorpset udrykning til de konkrete missionsområder i forbindelse med efterforskningen. Det beror dog altid på en konkret vurdering af sagens karakter, hvorvidt auditøren beslutter at sende auditørpersonnel til missionsområdet.

Generalauditørens interne retningslinjer for i hvilken type af sager, der som udgangspunkt normalt foretages udrykning, fremgår nærmere af Generalauditør Meddelelse 5/2007.

Den militære anklagemyndigheds efterforskning i de internationale missionsområder er nærmere beskrevet i udgivelsen "Den Militære Retsplejeordning". Der har ikke været foretaget udrykning til missionsområderne i 2015.



Missionsområde Afghanistan

Ved årsskiftet 2014-2015 blev ISAF-missionen afløst af den NATO-ledede Resolute Support Mission (RSM), som har til formål at styrke afghanernes evne til at varetage egen sikkerhed. Det danske styr-

kebidrag til RSM bestod i 2015 af en trænings- og rådgivningsindsats, hovedsageligt samlet i Kabulområdet, støtte- og stabsbidrag, herunder et transporthelikopterbidrag indsat ved den tysk-ledede nordlige regionale kommando, samt et støtteelement, der understøtter det danske bidrag med logistik, administration og teknisk assistance.

Den militære anklagemyndighed har i forbindelse med danske styrkers udsendelse til Afghanistan siden 2002 undersøgt en lang række sager om særlige hændelser i dette missionsområde, hvor efterforskningen ofte er foregået under meget vanskelige forhold og har indebåret en række store praktiske udfordringer for efterforskningsarbejdet. Der kan herom nærmere henvises til udgivelsen "Den Militære Retsplejeordning", der bl.a. behandler den militære anklagemyndigheds efterforskning i missionsområderne og bestemmelserne i militær straffelov om væbnet konflikt.

Der har i beretningsåret ikke været iværksat undersøgelse af hændelser i Afghanistan, hvor der har været mistanke om civile tab som følge af kamphandling, hvori danske styrker har deltaget.

Missionsområde Irak

Med folketingsbeslutning B 123 blev det den 2. oktober 2014 besluttet at udsende yderligere et dansk militært bidrag til støtte for indsatsen mod terrorbevægelsen ISIL. Styrkebidraget stilledes til rådighed for den samlede internationale indsats til støtte for Iraks militære indsats mod ISIL og for at bistå myndighederne i Irak med at beskytte civilbefolkningen mod alvorlige overgreb. Bidraget indgår i den amerikansk-ledede Operation Inherent Resolve. Styrkebidraget består af et F-16 kampflybidrag, et stabsbidrag samt et militært kapacitetsopbygningsbidrag.

Som omtalt indledningsvist i denne beretning, side 9, opstod der mistanke om, at et angreb udført i august 2015 af danske F16-jager under operation i Irak kunne have medført civile tab. Auditørens efterfølgende efterforskning sandsynliggjorde dog, at

angrebet ikke havde medført tab af civile menneskeliv, ligesom gældende retningslinjer vurderedes at være fulgt, hvorfor Auditøren indstillede efterforskningen.

Øvrige missionsområder

Også i 2015 bidrog Danmark med en bevogtningsdeling og et mindre stabsbidrag til NATO-missionen KFOR i Kosovo.

Endvidere bidrog Danmark med militært personel til missioner i rammen af FN, NATO eller koalitioner, blandt andre UNMISS (Sydsudan), UNMIL (Liberia) og MINUSMA (Mali).

Endelig bidrog støtteskibet Absalon til NATOs Operation Ocean Shield - operation mod pirateri – i det indiske ocean i perioden fra september til december 2015.

Særligt om sager ved de udsendte styrker mv. i 2015

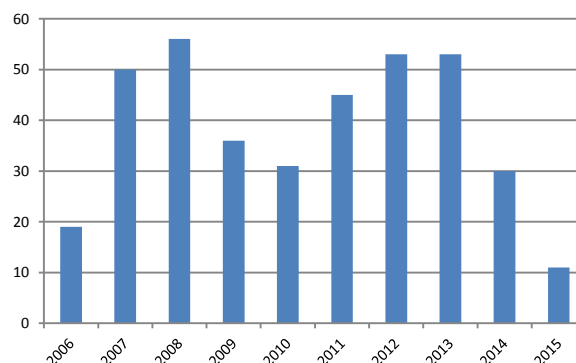
Der er i beretningsåret registreret 12 sanktioner ved de udsendte styrker. Der er således et markant fald i antallet af sanktioner ved de udsendte styrker, idet der i 2013 og 2014 var henholdsvis 53 sanktioner og 29 sanktioner.

Størstedelen af sanktionerne for de udsendte styrker i 2015 vedrørte overtrædelse af den militære straffelov § 27, stk. 1, grov pligtforsømmelse. Herunder har hovedparten af sanktionerne vedrørt pligtforsømmelse begået af personel udsendt til Afghanistan og Irak ved at have efterladt tjenestevåben frit tilgængeligt og uden opsyn samt sager vedrørende forsøg på hjemtagning af knive.

Sager om våbenhåndtering

I beretningsåret har hovedparten af sanktionerne ved de udsendte styrker vedrørt våbenhåndtering, herunder tjenestevåben, der er efterladt frit tilgængeligt og uden opsyn, samt sager vedr. forsøg på hjemtagning af knive.

Antal sanktioner



Figur 6. Udviklingen i antallet af sanktioner for forhold i de udsendte styrker 2006-2015.

Udvalgte eksempler på sager fra de internationale missioner er omtalt nedenfor.

Eksempel 1 – Efterladt skarpladt pistol uden opsyn i Afghanistan

(AU sag 2015/000823)

En sygeplejerske fra Forsvarets Sundhedstjeneste vedtog en bøde på 3.000 kr. ved i juli 2015 i Hamid Karzai International Airport i Afghanistan at have efterladt sin skarpladte pistol på et dametoilet uden opsyn. Det blev anset for en væsentlig skærpende omstændighed, at våbnet blev tilgængeligt for ikke militære personer.

Eksempel 2 – Bøde for at have efterladt gevær frit tilgængeligt i Irak

(AU sag 2015/001032)

En seniorsergent efterlod i august 2015 sit gevær frit tilgængeligt og uden opsyn uden for en container i Camp Havoc, Al Asad Air Base i Irak. Han vedtog en bøde på 3.500 kr. for pligtforsømmelse ved at have tilsidesat gældende bestemmelser for omgang med våben.

Eksempel 3 – Forsøg på hjemtagning af knive

(AU sag 2015/000)

En oversergent forsøgte i juni 2015 at hjemtage to private enhandsbetjente foldeknive fra Camp Mar-

mal i Afghanistan. Han vedtog en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af militær straffelovs § 27, jf. FKOBST 642-0.

Eksempler på øvrige sager fra missions-områderne

Eksempel 1 – Dom for trusler i Afghanistan (AU sag 2015/000980)

En overkonstabel blev idømt 20 dages betinget fængsel for i Camp Bastion, Helmand i Afghanistan, at have fremsat trusler mod en seniorsergent. Der henvises til afsnittet ovenfor vedr. straffelovens § 266.

Eksempel 2 – Bøde for hastighedsovertrædelse under udsendelse i Kosovo (AU sag 2014/001847)

En overkonstabel vedtog en bøde på 1.000 kr. for pligtforsømmelse ved i november 2014 i Kosovo at have tilsidesat de militære bestemmelser i SOP 3135, Traffic Regulation in Kosovo, idet han førte militært køretøj i Pristina med en hastighed af mindst 85 km/t, selvom højst tilladte hastighed på stedet ved skiltning var angivet til 60 km/t.

Øvrige sager udland

Det forekommer endvidere, at militært personel begår strafbare forhold under anden udstationering i udlandet, eksempelvis ved internationale militære hovedkvarterer eller under internationale øvelser.

Eksempel – Bøde for at glemme tjenestevåben under vagtrundering og livvagtsopgave i Bruxelles (AU sag 15/000669)

En sergent vedtog en bøde på 3.500 kr. for vagtforseelse og grov pligtforsømmelse efter militær straffelovs §§ 24 og 27, ved i april 2015 i forbindelse med vagtrundering i Bruxelles at have glemt at medbringe sit tjenestevåben samt ved ligeledes i maj 2015 i Bruxelles at have glemt at medbringe sit tjenestevåben under en livvagts- og eskorteopgave. Det blev i relation til overtrædelse af § 27 anset

som en væsentlig skærpende omstændighed, at forholdet relaterede sig til beskyttelsen af en højt rangeret officer i NATO-sammenhæng.

Der har i beretningsåret alene været en enkelt sag vedrørende Søværnets udsendte styrker. Sagen vedrørte en overkonstabels grove krænkelse af en underordnet under ophold i Kiel. Sagen er nærmere beskrevet ovenfor under afsnittet vedr. militær straffelovs § 18.

Undersøgelse af sager vedrørende mulig overtrædelse af reglerne i den humanitære folkeret

I en række avisartikler bragt i juli 2015 blev der rejst spørgsmål om, hvorvidt Danmark og udsendte soldater i 2004 havde ageret i overensstemmelse med internationale konventioner og forpligtigelser i forbindelse med håndteringen af tilfangetagne irakere, jf. også beretningens side 8. Auditøren har på denne baggrund iværksat en undersøgelse af sagen, der endnu ikke er afsluttet.

Indberetninger om mulige overgreb begået af andre landes myndigheder og mulig urigtig rapportering i forbindelse med tilbageholdte

Under tjeneste i missionsområder kan danske soldater blive vidner til overtrædelser af den humanitære folkeret eller andre ulovligheder, som begås af allierede styrker eller af modpartens styrker.

Danske soldater har i de senere år i henhold til bl.a. Forsvarskommandoens direktiv 005-1 om forbud mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf haft en udvidet pligt til om muligt at gribe ind overfor, og under alle omstændigheder ad kommandovejen at melde om alle overtrædelser af f.eks. den humanitære folkeret, som observeres i forbindelse med tjenesten. Men også før implementeringen af direktivet i 2004 var danske soldater forpligtede til at melde om sådanne overgreb.

Supplerende oplysninger om sager omtalt i tidligere beretninger

Sager behandlet i Årsberetningen 2014

Efterforskning af sag vedrørende omfattende misbrug af køretøj

(AUK sag 2014/000417)

Auditøren indledte i marts måned 2014 en sag mod en chefsergent, der var mistænkt for misbrug af en Hertz-delebil til ikke tjenstlig kørsel. Sagen blev afsluttet i juni 2015, hvor chefsergenten blev frifundet for tiltalen.

Sagen er nærmere omtalt ovenfor i afsnittet "Eksempler på sager uden tiltale samt frifindende domme".

Sag vedrørende farlig flyvning under "åbent hus-arrangement"

(AUK sag 2014/000484)

Auditøren indledte i marts 2014 efterforskning mod en sergent, der under et "åbent hus-arrangement" ved Gardehusarregimentet i marts 2014 havde rekvireret en civil helikopter til at flyve (faretruende) lavt over tilskuerne i forbindelse med en eksercits-konkurrence. Sergenten blev tiltalt for ulydighed efter militær straffelovs § 11, idet han undlod at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet om af sikkerhedsmæssige hensyn at aflyse helikopterflyvningen. Han oplyste i strid med sandheden, at det ikke var muligt at aflyse flyvningen.

Auditøren indgik i februar 2015 i medfør af militær retsplejelovs § 3, stk. 2, aftale med den civile ankla-

gemyndighed om, at den militære straffesag skulle behandles af den civile anklagemyndighed sammen med den civile straffesag mod helikopterpiloten.

Sergenten blev ved Retten i Næstveds dom af 26. august 2015 idømt en bøde på 2.500 kr. overtrædelse af militær straffelovs § 11 om ulydighed.

Helikopterpiloten blev idømt en bøde på 10.000 kr. for under flyvningen at have overtrådt afstandskrav – og højdekravsbestemmelserne i luftfartsloven og Bestemmelser for Civil Luftfart m.v.

Sag vedrørende snyd med arbejdstid

(AUJ sag 2014/001383 m.fl.)

Fire overkonstabler og to flyverspecialister vedtog i februar 2015 bøder ved bl.a. i strid med tjenestebestemmelserne på området at have iværksat og udført 24-timers tjeneste. Sagen er nærmere omtalt ovenfor i afsnittet vedrørende militær straffelovs § 27.

Sag vedr. underslæb i forbindelse med bytur

(AUK sag 2014/001718)

Landstalsmanden for de værnepligtige i Den kgl. Livgarde blev i februar 2015 ved Retten i Hillerød idømt 3 måneders betinget fængsel for underslæb.

Sagen er nærmere omtalt ovenfor under straffelovens § 278.

Den militærjuridiske rådgiverordning i forsvaret og humanitær folkeret m.v.



Artikel 82

Juridiske rådgivere i de væbnede styrker

De Høje Kontraherende Parter skal til enhver tid, og de stridende Parter under en væbnet konflikt, sikre, at juridiske rådgivere er til rådighed, når det er nødvendigt, med henblik på at vejlede militære ledere på passende niveau vedrørende anvendelsen af Konventionerne og denne Protokol og vedrørende den behørig instruktion, der skal gives de væbnede styrker om dette spørgsmål

Tillægsprotokol I af 18. juni 1977 til Genèvekonventionerne af 12. august 1949 vedr. beskyttelsen af ofre i internationale væbnede konflikter.

Indledning

Efter artikel 82 i Tillægsprotokol I til Genèvekonventionerne skal juridiske rådgivere være til rådighed med henblik på at vejlede militære chefer på passende niveau vedrørende anvendelsen af den humanitære folkeret og den instruktion, som de væbnede styrker skal have herom.

Ved Danmarks ratifikation af Tillægsprotokollen i 1982 blev ansvaret for denne rådgivning i første omgang pålagt Forsvarets Auditørkorps. Med henblik på at styrke den ekspertise, som den militære chef skal have til sin rådighed for at løse et stigende antal juridiske spørgsmål, besluttede Forsvarsministeriet imidlertid i 1997 at oprette en særlig militærjuridisk rådgiverordning (MJUR-ordningen).

Den militærjuridiske rådgivers primære opgave er at rådgive militære chefer om anvendelsen af humanitær folkeret m.v. i planlagte og aktuelle militære operationer, ligesom de med henblik herpå deltager i operationsplanlægning og i militære øvelser for at vurdere juridiske spørgsmål i forbindelse hermed.

Herudover bidrager de til undervisningen i humanitær folkeret og andre juridiske spørgsmål i forsvaret generelt, herunder ikke mindst i forbindelse med den missionsorienterede uddannelse, som gennemføres af forsvarets enheder, inden de bliver udsendt i internationale operationer.

Der var i beretningsåret ni fastansatte militærjuridiske rådgivere i forsvaret; fem ved Værnsfælles Forsvarskommando, en ved hver af hærens to brigader samt en ved henholdsvis Militærpolitiet og Hærens Efterretningscenter.

Desuden er et antal civile jurister blevet designeret som militærjuridiske rådgivere af reserven. Disse løser juridiske opgave dels ved visse operative reserveenheder, dels ved Totalforsvarsregionerne under Hjemmeværnskommandoen. Totalforsvarsregionerne løser mangeartede nationale opgaver, hvorfor rådgivning indenfor den humanitære folkeret udgør en beskeden del af opgaverne for den militærjuridiske rådgiver ved en Totalforsvarsregion.

Militærjuridiske rådgivere udsendt til internationale operationer

Et vigtigt arbejdsområde for militærjuridiske rådgivere har fra begyndelsen været deltagelse i udsendelser til internationale militære operationer, hvor danske styrker har deltaget. Militærjuridiske rådgivere har siden ordningens begyndelse i 1997 blandt andet været udsendt til Albanien, Kroatien, Bosnien-Herzegovina, Kosovo, Afghanistan, Irak, til støtte for det danske F-16 bidrag til Libyen-indsatsen samt til de danske maritime bidrag i Adenbugten.

Under udsendelse vil den militærjuridiske rådgiver blandt andet rådgive militære chefer om anvendelsen af den humanitære folkeret og om reglerne for

magtanvendelse. Den militærjuridiske rådgiver yder både konkret rådgivning af staben under planlægning af militære operationer og i form af undervisning af soldaterne. Under løsningen af konkrete militære opgaver er det den militærjuridiske rådgivers rolle at forholde sig til de juridiske udfordringer, der måtte opstå imens operationerne pågår. Opgaverne under udsendelse kan ud over den traditionelle folkeretlige rådgivning bestå i en række andre opgaver inden for området *operational law* (OPLAW), som f.eks. anden juridisk gennemgang af operationsplanlægning, undervisning i direktiver for magtanvendelse, forhandling af og rådgivning om indholdet af internationale aftaler og behandling af erstatningskrav rettet mod danske udsendte styrker.

I 2015 har danske militærjuridiske rådgivere forrettet tjeneste ved det danske sømilitære bidrag til operation "Ocean Shield" i Aden bugten, ved det danske bidrag til operation Inherent Resolve i Irak ved henholdsvis Mission Target Approval Authority (MTAA) i Qatar samt det amerikanske hovedkvarter, Combined Joint Forces Land Component Command - Iraq (CJFLCC-I), i Bagdad, Irak.

Generalauditørens opgaver

Generalauditøren varetager det faglige ansvar for den militærjuridiske rådgiverordning. Militærjuridiske rådgivere (MJUR) skal ved tvivl om fortolkning af humanitær folkeret rette henvendelse til generalauditøren eller dennes repræsentant.

Desuden påhviler ansvaret for uddannelsen af militærjuridiske rådgivere i humanitær folkeret m.v. generalauditøren, der fastsætter uddannelsesmål inden for den humanitære folkeret, ligesom han forestår planlægning og gennemførelse af uddannelsen. Endvidere kan der anbefales kurser, herunder i udlandet, som militærjuridiske rådgivere bør deltage i.

Udarbejdelse af en dansk militærmanual i humanitær folkeret mv.

Det blev i Forsvarsforliget for 2010-2014 besluttet, at der skal udarbejdes en dansk militærmanual.

Forligspartierne blev enige om følgende tekst: *"Med henblik på yderligere at styrke forsvarets uddannelse i og anvendelse af den humanitære folkeret og krigens love skal der udarbejdes en dansk militærmanual på området. Det bør forud herfor afklares nærmere, hvilken form for militærmanual Danmark i givet fald skal have, idet forligspartierne er enige om, at manualen skal tilføre en merværdi i forhold til status quo."*

Det er projektets mål, at Danmark får en militærmanual med klare overordnede retningslinjer for, hvordan humanitær folkeret og menneskerettigheder skal efterleves i forbindelse med planlægning og gennemførelse af militære operationer. Formålet med militærmanualen er at skabe klarhed over de eksisterende regler på området.

Manualen omfatter bl.a. emner som fastlæggelsen af militære mål, anvendelse af militære magtmidler samt beskyttelsesforanstaltninger i forhold til civilbefolkningen, sårede og tilbageholdte. Derudover skal manualen også anviser overordnede bestemmelser for, i hvilket omfang menneskerettighederne gælder ved danske styrkers deltagelse i internationale operationer. En meget vigtig del af manualens tilblivelse er erfaringsbaserede problemstillinger fra forsvarets tidligere indsættelser i internationale operationer.

Behandlingen af de erfaringsbaserede problemstillinger sker i samarbejde med relevante myndigheder og ressourcepersoner i forsvaret, internationale samarbejdspartnere samt civilsamfundet. Generalauditoriet er medlem af styregruppen for Militærmanualen.

Forsvarsministeriet har i januar 2016 sendt militærmanualen i offentlig høring, der bl.a. omfatter civilsamfundet, herunder de faglige organisationer, universiteter og NGO'er. Efter udløbet af høringsfristen vil høringssvarerne blive behandlet af projektgruppen og eventuelle bemærkninger vil blive indarbejdet ved styregruppen forud for militærmanualens endelige godkendelse.

Hjemmeværnssager



Hjemmeværnsloven

”§ 7. Som frivillige i hjemmeværnet kan optages mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, og som

- 1) har dansk indfødsret, jf. dog stk. 2,
- 2) er egnede til tjeneste i hjemmeværnet,
- 3) er bosiddende her i landet, jf. dog stk. 2, og som
- 4) er værdige til den agtelse og tillid, som tjenesten forudsætter.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan tillade, at en person, der ikke har dansk indfødsret eller ikke er bosiddende her i landet, kan optages som frivillig i hjemmeværnet, når særlige omstændigheder taler derfor, og det ikke strider mod overenskomst med fremmed stat.

Stk. 3. Forsvarsministeren kan bestemme, at personer, der er ansat ved bestemte myndigheder og virksomheder, eller som har mødepligt ved forsvarrets øvrige myndigheder eller redningsberedskabet, ikke eller kun under bestemte betingelser kan optages som frivillige i hjemmeværnet.”

Lovbekendtgørelse nr. 198 af 9. februar 2007 af lov om hjemmeværnet

Hjemmeværnsdistrikternes struktur

Formanden for et distriktsudvalg udpeges af forsvarsministeriet efter indstilling af den kommitterede for hjemmeværnet. Distriktsudvalgets øvrige medlemmer udpeges af forsvarsministeriet efter indstilling fra hver af landets kommunalbestyrelser, jf. Cirkulære om hjemmeværnets distriktsudvalg, § 3 stk. 2.

Hærhjemmeværnets distrikter er geografisk identiske med landets politikredse, hvilket blandt andet skyldes, at hjemmeværnet i dag løser mange opgaver for politiet. Flyverhjemmeværnet er samlet i et distrikt, mens marinehjemmeværnet fortsat oprettholder sine to distrikter i Vest- og Østdanmark. Virksomhedshjemmeværnet er et selvstændigt distrikt.

Der er i alt 19 værnssfælles distriktsudvalg fordelt med et til to udvalg ved hvert af de 12 hærhjemmeværnsdistrikter, hvor de er administrativt forankret. Medlemmerne af de enkelte distriktsudvalg mødes 10-12 gange om året og behandler de indkomne ansøgninger.

Jurisdiktion over hjemmeværnspersonel

Det er alene fast personel i Hjemmeværnet, der er omfattet af Auditørkorpsets strafferetlige jurisdiktion. Frivilligt personel er omfattet af politiets og den civile anklagemyndigheds strafferetlige jurisdiktion.

Efter hjemmeværnslovens § 13 er frivillige i hjemmeværnet kun under krig eller andre ekstraordinære forhold omfattet af reglerne i militær straffelov, militær retsplejelov og militær disciplinarlov.

Eksempel – overtrædelse af straffelovens § 157 – grov skødesløshed

Et frivilligt hjemmeværnsmedlem blev ved en straffesag rejst af Østjyllands Politi straffet med en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af straffelovens § 157 om grov skødesløshed i offentligt hverv ved som frivillig i Hjemmeværnet at have gjort sig skyldig i grov forsømmelse af hvervets udførelse, idet han under ikke nærmere kendte omstændigheder mistede det til ham udleverede karabinvåben, som han retmæssigt skulle have opbevaret i et godkendt våbenskab på bopælen.

Screening af frivilligt hjemmeværnspersonel og ansøgere til Hjemmeværnet

Der er etableret en ordning, således at Generalauditøren yder bistand til hjemmeværnsmyndighederne i form af en strafferetlig vurdering af ansøgere til og medlemmer af hjemmeværnet i forbindelse med, at disse er sigtet for eller dømt for strafbare forhold, jf. nærmere herom nedenfor.

Kriterierne for og procedurerne i forbindelse med optagelse i Hjemmeværnet

Som udgangspunkt kan mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, optages som frivillige i hjemmeværnet, forudsat at de har dansk indfødsret. De skal endvidere for at være egnede til tjenesten i hjemmeværnet som udgangspunkt være bosiddende i landet og være værdige til den agtelse og tillid, som tjenesten forudsætter. Det følger af § 7 i hjemmeværnsloven.

Den lokale hjemmeværnsenhed videresender modtagne ansøgninger om medlemskab til Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS), der undersøger, vurderer og afgiver fornøden indstilling til Hjemmeværnets Distriktsudvalg, som træffer den endelige afgørelse om optagelse af frivillige i hjemmeværnet. Distriktsudvalgene er uvildige og uafhængige organer, der er tillagt selvstændig kompetence til at afgøre, hvem der kan optages som frivillig i hjemmeværnet. Afgørelsen kan ikke påklages.

FPS indhenter ved behandling af alle ansøgninger oplysninger om, hvorvidt personen er registreret i Det Centrale Kriminalregister. Er dette tilfældet, anmodes Rigspolitichefen om yderligere oplysninger. Alle oplysninger sendes til Generalauditøren, der på baggrund heraf udarbejder en begrundet udtalelse, der indeholder en vurdering af, om ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering er egnede. Ved vurderingen lægges der vægt på, om udlevering af våben vil kunne udgøre en risiko for misbrug af våbnet (farlighed), samt om tidligere straffe har betydning for den pågældendes værdighed. Udtalelsen sendes til distriktsudvalget. Ordningen er uddybet nedenfor.

Distriktsudvalget foretager den fornødne oplysning af sagen, herunder indhentelse af oplysninger fra den person, som af underafdelingschefen er udpeget til at afholde en obligatorisk samtale med ansøgeren, samt oplysninger fra andre offentlige myndigheder, f.eks. kommunernes social- og sundhedsforvaltninger, jf. Cirkulære om hjemmeværnets distriktsudvalg, § 5. Kommandolægen vurderer ligeledes ansøgerens egnethed.

Distriktsudvalget træffer endelig afgørelse om en ansøgers optagelse på baggrund af de indhentede oplysninger, hvis ansøgeren opfylder de fastsatte krav i hjemmeværnsloven.

Generalauditoriatets personvurderings-sager – baggrund og opgaver

Generalauditørens bistand til hjemmeværnsmyndighederne udgør et væsentligt område inden for Auditørkorpsets opgaver uden for strafferetsplejen. Bistanden omfatter en strafferetlig vurdering af ansøgere til og medlemmer af hjemmeværnet i forbindelse med, at disse er dømt for strafbare forhold.

De juridiske rammer for generalauditørens vurdering er fastsat på baggrund af en rapport fra Forsvarsministeriets styringsgruppe om et forbedret vurderingssystem i visse personelsager fra 1990.

Forsvarsudvalget har ved sin beretning af 1. oktober 1990 til Folketinget tillige udtrykt, at man fandt, at der burde etableres et system til fremskaffelse og behandling af vandelsoplysninger fra politiet ved optagelse i hjemmeværnet og om medlemmer i hjemmeværnet, herunder at der burde etableres den fornødne registrering i tilknytning hertil. Udvalget lagde i den forbindelse vægt på, at kontrolordningen vedrørende enkeltpersoner etableres i overensstemmelse med tilkendegivelser fra Registertilsynet (nu Datatilsynet), ligesom der skulle indhentes en udtalelse fra generalauditøren til brug for Hjemmeværnskommandoen ved vurdering af enkeltpersoners strafferetlige forhold.

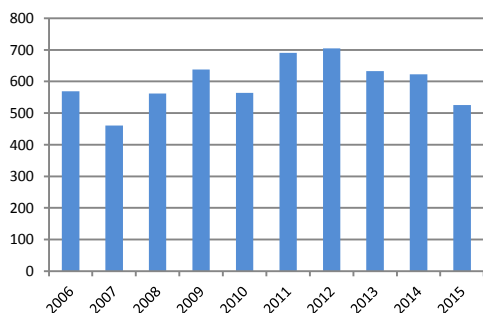


Fig. 1. Det samlede antal indkomne sager om personvurdering af ansøgere og medlemmer 2006-2015.

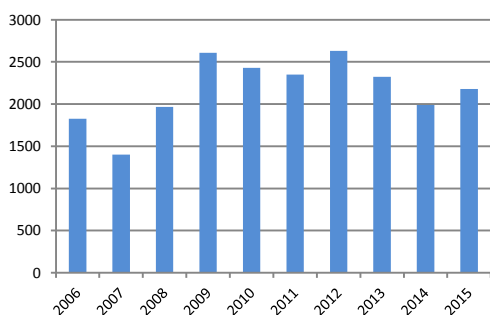


Fig. 2. Det samlede antal ansøgere til hjemmeværnet 2006-2015.

Det nuværende kontrolsystem vedrørende frivillige medlemmer af hjemmeværnet blev etableret med virkning fra 1. januar 1992 med henblik på at øge sikkerheden med de personer, der som frivillige medlemmer af hjemmeværnet kan have fået udleveret skydevåben.

Medlemmer

Rigspolitiet underretter vedkommende politidirektør, når et medlem af hjemmeværnet registreres med strafbare forhold i det Centrale Kriminalregister. I henhold til persondatalovens regler om videregivelse af oplysninger er det herefter politidirektørens afgørelse, om der skal ske underretning til hjemmeværnet. I de tilfælde, hvor denne underretning gives, sendes den strafferetlige afgørelse eller sagens akter til generalauditøren, der her fungerer som konsulent for hjemmeværnsmyndighederne.

Generalauditoriatet foretager herefter en konkret vurdering af sagens strafferetlige elementer og afgiver på den baggrund en udtalelse om den pågældendes egnethed som frivillig i hjemmeværnet. Generalauditoriatet afgiver en udtalelse, der kan være positiv, forbeholden positiv eller belastende negativ og anvender i sine udtalelser terminologien "egnet", "ikke ganske uegnet" eller "uegnet". Vurderingen af en person som "ikke ganske uegnet" angiver, at hjemmeværnsmyndighederne på baggrund af de indberettede oplysninger bør have skærpet opmærksomhed med den pågældendes medlemskab. Den endelige afgørelse om medlemskab træffes dog fortsat af hjemmeværnsmyndighederne.

Ansøgere

Proceduren er den samme, når der er tale om *ansøgere* til hjemmeværnet. Der vil dog her altid på forhånd foreligge et samtykke fra den pågældende til at indhente oplysninger hos politiet.

FPS rekvirerer de relevante akter hos politiet, som sender disse til Generalauditøren.

Den endelige afgørelse om optagelse i hjemmeværnet træffes af vedkommende hjemmeværnsafdelings distriktsudvalg. Distriktsudvalget modtager foruden generalauditørens udtalelse også akterne fra de straffesager, der har dannet grundlag for udtalelsen.

Kriterier for egnethedsvurderingen

Der anvendes to kriterier i forbindelse med egnethedsvurderingen – et farlighedskriterium og et værdighedskriterium.

I farlighedsvurderingen indgår blandt andet registreringer af visse overtrædelser af straffeloven, herunder vold, registreringer af overtrædelse af våbenloven, registreringer af overtrædelse af lov om euforiserende stoffer samt registreringer af overtrædelser af lov om jagt- og vildtforvaltningen. I værdighedsvurderingen indgår alle fældende domme for overtrædelse af straffeloven og særlovsovertrædelser, der har medført ubetinget frihedsstraf.

Kriterier

Farlighed

I vurderingen indgår visse overtrædelser af straffeloven samt overtrædelser af våbenloven, lov om euforiserende stoffer og lov om jagt- og vildtforvaltningen

Værdighed

I vurderingen indgår alle fældende domme for overtrædelse af straffeloven samt særlovsovertrædelser, som har medført ubetinget frihedsstraf

Ca. to tredjedele af de indkomne sager vedrørte ansøgere.

Der har i 2015 været en vis varians mellem antallet af oprettede og antallet af afsluttede sager. Dette skyldes, at der i 2015 har været en væsentlig forsinkelse i politiets fremsendelse af særakter om hjemmeværnsmedlemmers og -ansøgers strafbare forhold. Denne forsinkelse medført et relativt højere antal verserende hjemmeværnssager ved udgangen af 2015. Generalauditøren har i 2015 iværksat en indsats overfor politiet, så ventetiderne på modtagelse af særakter kan reduceres.

Indsatsen omfatter bl.a. en overgang til elektronisk udveksling af oplysninger.

Generalauditoriatets udtalelser i hjemmeværnssager indeholder alene en *strafferetlig* vurdering af den pågældendes egnethed til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmeværnet.

Der foretages en konkret og individuel vurdering af hver enkelt sag. I vurderingen indgår blandt andet karakteren af lovovertrædelsen, strafudmålingen, antallet af straffelovsovertrædelser og gentagelse af ligeartet kriminalitet, samt den medgåede tid siden lovovertrædelserne blev begået.

Generalauditoriatet vurderer løbende praksis og interne retningslinjer for behandling af hjemmeværnssager. Generalauditoriatet og hjemmeværnsledelsen afholder et årligt møde med henblik på erfaringsudveksling m.v.

Generalauditoriatet har løbende dialog med politiet med henblik på optimering af samarbejdet og sagsbehandlingstiden for politiets fremsendelse af straffesagsakter til Generalauditøren.

Behandlede sager i 2015

Der har i beretningsåret været et fald i antallet af indkomne sager i forhold til 2014. Der blev således registreret 525 sager i 2015 mod 623 sager i 2014.

Personvurderinger af ansøgere i 2015

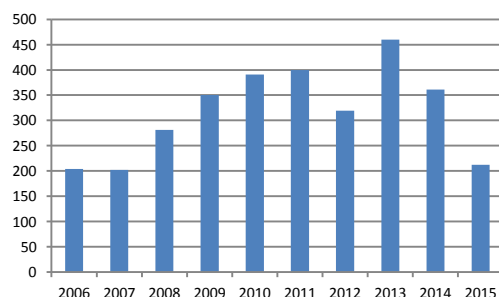


Fig. 3. Personvurderinger af ansøgere 2006-2015.

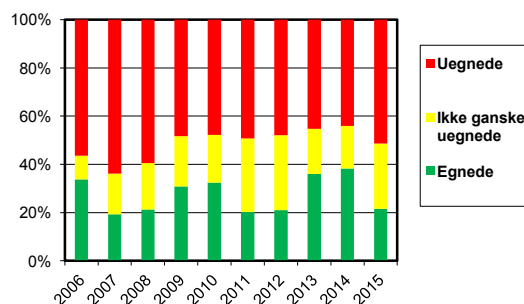


Fig. 4. Personvurderinger af ansøgere 2006-2015. Fordeling af afgørelser i procent.

Ved behandlingen af i alt 212 afsluttede sager blev 40 ansøgere fundet "egnet", mens 50 blev fundet "ikke ganske uegnet" og 95 fundet "ikke egnet" til at forrette tjeneste som frivilligt medlem af hjemmeværnet.

Resten af sagerne blev henlagt, uden at der blev afgivet en udtalelse, eksempelvis fordi ansøgeren trak sin ansøgning.

Personvurderinger af medlemmer i 2015

Ved behandlingen af i alt 161 afsluttede sager blev 20 medlemmer fundet "egnet", mens 52 blev fundet "ikke ganske uegnet" og 68 fundet "ikke egnet" til at forrette tjeneste som frivilligt medlem af hjemmeværnet.

Resten af sagerne blev henlagt, uden at der blev afgivet en udtalelse, eksempelvis fordi sagen var endt med påtaleopgivelse.

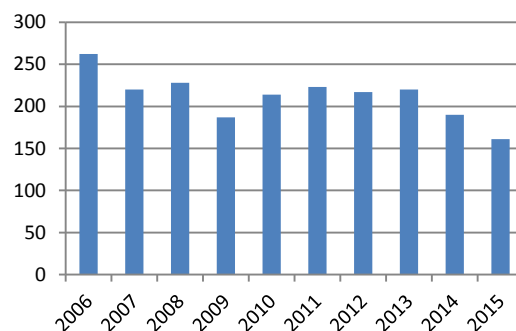


Fig. 5. Personvurderinger af medlemmer 2006-2015.

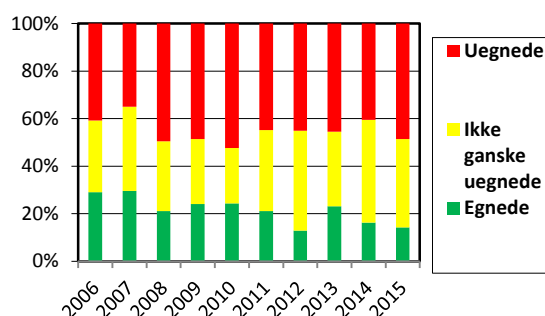


Fig. 6. Personvurderinger af medlemmer 2006-2015. Fordeling af afgørelser i procent.

Eksempler på hjemmeværnssager behandlet i 2015

I dette afsnit behandles udvalgte eksempler på udtalelser i såvel ansøgnings- som medlemssager, som Generalauditoriatet har afgivet til hjemmeværnsmyndighederne i 2015.

Ansøgere til hjemmeværnet

Eksempel 1 - ikke egnet

(Sag 2014/001537)

En 24-årig ansøger var i 2008 blevet idømt 50 dages betinget fængsel for vold ved at have slået og sparket to personer i hovedet.

Generalauditoriatet udtalte på baggrund heraf, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var fundet "ikke egnet" til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmeværnet. Der blev ved egnethedsvurderingen lagt vægt på, at ansøgeren var straffet for vold.

Eksempel 2 – ikke ganske uegnet

(Sag 2015/000117)

En 32-årig ansøger vedtog i juni 2010 en bøde på 13.500 kr. og en ubetinget frakendelse af førerretten for overtrædelse af færdselslovens bestemmelser om spirituskørsel. Ansøgeren blev endvidere senere i 2010 idømt en bøde på 11.000 kr. for overtrædelse af færdselsloven ved at have ført personbil, selvom han tidligere på året var frakendt førerretten.

Generalauditoriatet afgav på baggrund af sagsakter en udtalelse til distriktsudvalget om, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var fundet "ikke ganske uegnet" til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmeværnet.

Der blev i skærpende retning lagt vægt på, at ansøgeren var straffet med en ubetinget frakendelse af førerretten for spirituskørsel. I formildende retning blev der lagt vægt på, at ansøgeren udover førerretsfrakendelsen alene var straffet med bøde.

Eksempel 3 – egnet

(Sag 2015/000729)

Politiet fremsendte straffesagsakter til Generalauditoriatet, hvoraf fremgik, at en ansøger i 2011 havde vedtaget et bødeforelæg på 300 kr. for butikstyveri.

Generalauditoriatet udtalte på baggrund heraf, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var fundet "egnet" til optagelse i hjemmeværnet. Der blev herved lagt vægt på forholdets ringe strafværdighed og sanktionens udmåling.

Medlemmer af hjemmeværnet

Eksempel 1 - ikke egnet

(Sag 2015/000323)

Et medlem af hjemmeværnet blev i 2014 idømt 3 måneders betinget fængsel for databedrageri ved i forening med en anden person at have misbrugt mastercardoplysninger til at foretage indkøb for godt 40.000 kr.

Generalauditoriatet udtalte på baggrund heraf, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var fundet "ikke egnet" til fortsat at forrette tjeneste som frivillig i hjemmeværnet. Der blev ved egnethedsvurderingen lagt vægt på, at medlemmet var idømt en betinget fængselsstraf for databedrageri.

Eksempel 2 – ikke ganske uegnet

(Sag 2015/001296)

Politiet fremsendte straffesagsakter til Generalauditoriatet, hvoraf det fremgik, at et medlem havde vedtaget et bødeforelæg på 4.000 kr. for overtrædelse af våbenloven ved i en butik at have været i besiddelse af syv signalvåben/muldivarpepistoler med henblik på salg.

Generalauditoriatet udtalte på baggrund heraf, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var fundet "ikke ganske uegnet" til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmeværnet.

Der blev i skærpende retning lagt vægt på, at medlemmet var straffet for overtrædelse af våbenloven.

I formildende retning blev der lagt vægt på sanktions karakter.

Eksempel 3 - egnet
(Sag 2015/000271)

Et medlem af hjemmeværnet vedtog i retten et bødeforelæg på 2.500 kr. for overtrædelse af jagtlov-

givningen, ved i strid med bestemmelserne om jagttid at have skudt en kronhjort.

Generalauditoriatet udtalte på baggrund heraf, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var fundet egnet til at forrette tjeneste i hjemmeværnet. Der blev herved lagt vægt på forholdets karakter og bødens størrelse.

Bødetakster gældende fra 1. januar 2014 (revideret 1. april 2015)

Oversigt over vejledende bødetakster

(Bilag til Generalauditør Meddelelse nr. 2/2013)

Taksterne for overtrædelse af militær straffelov § 25 er revideret pr. 1. april 2015 i overensstemmelse med taksterne i Rigsadvokat Meddelelse 6/2009 om overtrædelse af værnepligtsloven m.v.

1. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der har pendanter i militær disciplinarlov

<u>Bestemmelse</u>	<u>Vejledende takst</u>
§ 11 (ulydighed)	2.500 kr.
§ 13 (respektstridig optræden)	1.500 kr.
§ 15 (forskelsbehandling)	2.000 kr.
§ 16 (uberettiget modtagelse af ydelser)	2.000 kr.
§ 17 (myndigheds ikke brug)	2.000 kr.
§ 18 (overordnets krænkelse)	2.000 kr.
§ 19 (sideordnets krænkelse)	2.000 kr.
§ 23 stk. 1 (offentlig uorden – synlig beruselse i DK)	1.000 kr.
§ 23 stk. 2 (offentlig uorden – synlig beruselse i udlandet)	2.000 kr.
§ 24 (vagtforseelse)	2.500 kr.
§ 25 (ulovligt fravær ved første mødedag)	<u>Første gang</u> 1.500 kr. <u>Anden gang</u> 2.000 kr. <u>Tredje gang</u> 2.500 kr. <u>Fjerde gang</u> 3.000 kr. <i>Femte gang nedlægges påstand om ubetinget frihedsstraf</i>
§ 25 (ulovligt fravær efter første mødedag, mere end 10 tjenestedages fravær)	2.500 kr.
§ 26 (militært hærværk)	Se Rigsadvokatens Meddelelse nr. 9/2005 (rettet maj 2011)
§ 27 (pligtforsømmelse, groft uagtsomt)	1.500 kr.
§ 27 (pligtforsømmelse, forsætligt)	2.500 kr.

§ 27 (§ 27 træder i stedet for særlovgivning)

For vejledende bødetakst henvises til den relevante særlovgivning, herunder Rigsadvokatens Meddelelser

2. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der *ikke* har pender i militær disciplinarlov

Bestemmelse

Vejledende takst

§ 20 (påvirkethed i tjenesten)

2.500 kr.

Påvirkethed i tjenesten i forbindelse med vagt eller andre skærpende omstændigheder

3.500 kr.

§ 21 (overtrædelse af promillegrænser)

2.500 kr.

§ 22 (narko/euforiserende stoffer)

Se Rigsadvokatens Meddelelse 6/2006 (rettet august 2011) med tillæg på 50% af bødens størrelse.

3. Gentagelse (bortset fra overtrædelse af § 25)

2. gangstilfælde

Tillæg på 50 %

3. gangstilfælde

Tillæg på 100 %

Sagsstatistik 2015

Det samlede antal oprettede sager i Forsvarets Auditørkorps

Antal sager oprettet	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Straffesager	1.441	1.788	1.831	2.015	2.037	1.522	1.236	1.061	908	635
Hjemmeværnssager ¹⁾	569	461	598	644	568	692	709	637	623	531
Øvrige sager	n/a	n/a	430	371	396	410	551	566	457	379
I alt	n/a	n/a	2.859	3.030	3.036	2.624	2.496	2.262	1.988	1.545

Noter

¹⁾ Heri medregnet generelle sager m.v.

2. Straffesager

Anklagevirksomhed ^{1),2)}	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Oprettede sager	1.441	1.788	1.831	2.015	2.037 ³⁾	1.522	1.236	1.061	908	635
Verserende sager ⁴⁾	n/a	n/a	554	865	n/a	565	498	222	213	255
Afsluttede sager ⁵⁾	1.296	1.816	1.508	1.834	1.801	2.127	1.373	1.298	920	601
• heraf vedr. militær straffelov	269	317	277	299	336	610	473	526	320	222
• heraf vedr. straffeloven	52	129	94	71	75	104	107	78	51	61
• heraf særlov ⁶⁾	390	531	638	728	623	907	453	443	356	152
• heraf andre ⁷⁾	585	839	499	736	767	506	340	251	196	166

Noter

- 1) Konkrete straffesager oprettet hos Auditøren samt ved de tidligere auditørkontorer i København og Karup. Oversigten omfatter ikke generelle sager om strafferet og strafproces samt sager, der er behandlet af Generalauditøren.
- 2) Hvert forhold tælles som en sag.
- 3) Korrigeret efter kontrolgennemgang.
- 4) Korrigeret for 2012-2014 efter kontrolgennemgang i forbindelse med Årsberetning 2015
- 5) Sager afsluttet gennem bødevedtagelse, ved dom, henlæggelse uden yderligere sagsbehandling, påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721, stk. 1, tiltalefrafald efter § 722, stk. 1, og stk. 2, undladelse af efterforskning i medfør af § 749, stk. 1, indstilling af efterforskning i medfør af § 749, stk. 2, samt oversendelse til den civile anklagemyndighed (status ved sagens afslutning).
- 6) Kategorien omfatter navnlig overtrædelser af færdselsloven.
- 7) Sager, der er registreret som undersøgelser, og hvor der ikke siden foreligger en sigtelse. F.eks. indberetninger om konkrete hændelser, der er screenet med henblik på at vurdere, om der skal iværksættes efterforskning eller i øvrigt foretages yderligere. I et antal af disse sager kan ressourceanvendelse dog være særdeles omfattende. Det gælder f.eks. undersøgelse af dødsfald m.v. Kategorien omfatter endvidere sager, der er sendt til politiet til afgørelse, fordi sagen ikke omfatter personer, der er omfattet af den militære retspleje. F.eks. sager om Automatisk Trafik Kontrol (ATK).

Oversigt over sanktioner i militære straffesager 2015

Tabel 1. Oversigt over sanktioner i militære straffesager

Karakteren af sanktioner m.v. ¹⁾	2006 ²⁾	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
Bødevedtagelse (udenretlig)	349	453	549	605	579	502	422	381	256	114	56,4
Tilkendegivelse	5	2	13	10	9	12	10	2	4	-	
Tiltalefrafald	4	11	13	15	21 ³⁾	9	16	17	9	4	2,0
Dom	37	66	66	95	73	114	167	212	113	84	41,6
- heraf frihedsstraf ⁴⁾	6	6	10	14	6	13	18	20	16	27	13,4
- heraf bødestraf ⁵⁾	31	60	56	78	67	100	148	190	97	57	28,2
- heraf psykiatrisk behandling	*	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
- andet ⁶⁾	*	-	-	3	-	0	1	2	-	-	
I alt	395	532	641	725	682	637	615	612	382	202	
Frifindelse	1 ⁷⁾	-	3 ⁸⁾	2 ⁹⁾	3 ¹⁰⁾	4 ¹¹⁾	3 ¹²⁾	1 ¹³⁾	4 ¹⁴⁾	2¹⁵⁾	
Ankesager¹⁶⁾	2	-	1	-	1	2	7	1	1	3	

Noter

- 1) Afgørelser i beretningsåret. Der kan indgå flere forhold i en afgørelse.
 2) Fordelingen af afgørelsestyper for 2006 er behæftet med usikkerhed.
 3) Herunder seks udenretlige advarsler.
 4) Byretsdomme vedr. betinget/ubetinget frihedsstraf/samfundstjeneste. Der forelå i beretningsåret 2013 10 domme med ubetinget fængsel og 10 betingede domme. I beretningsåret 2014 var der 10 domme med ubetinget fængsel og 6 betingede domme. I beretningsåret 2015 var der 18 domme med ubetinget fængsel og ni med betinget fængsel.
 5) Herunder indenretlig bødevedtagelse.
 6) Advarsel, strafbortfald m.v.

Noter vedr. frifindende domme

- 7) MSL § 27, stk. 2 (5 tiltalte) (Østre Landsrets dom).
 8) SL § 244; SL § 277 og MSL § 25 (efter AU påstand).
 9) Våbenloven (kniv); MSL § 27 (medtiltalt frifundet).
 10) MSL § 27 (uagtsomhed); to sager vedr. MSL § 25 (efter AU påstand). Hertil kommer sagen om den arabiske oversættelse af Jægerbogen (MSL § 27, stk. 2). Dommen blev anket til Østre Landsret, hvor de to tiltalte blev dømt.
 11) SL § 244 (nødværge); MSL § 25 (uagtsomhed); SL § 293a m.v.; MSL § 27 (uagtsomhed).
 12) En MSL § 25 og to MSL § 27.
 13) FL § 80.
 14) FL § 80, MSL § 20, MSL § 27, SL § 279 a.
 15) SL § 279 (forsikringssvig) og SL § 293a (brugstyveri).

Noter vedr. domme i ankesager

- 16) SL § 244, MSL § 25 og SL § 266. Der henvises til tidligere beretninger vedr. angår ankedomme 2006-2014.

Tabel 2. Fordelingen af sanktioner (lovgivning)

Fordelingen af sanktioner	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
Militær straffelov	144	214	230	295	277	238	303	316	203	126	62,4
Straffeloven	6	10	14	13	13	10	15	17	7	7	3,5
Færdselsloven	240	301	384	406	383	382	284	276	163	68	33,7
Øvrig særlovgivning	5	7	13	11	9	7	13	3	9	1	0,5
I alt	395	532	641	725	682	637	615	612	382	202	

Tabel 3a. Fordelingen af sanktioner (værn)

Værnsfordeling	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
Værnsfælles Forsvarskommando	-	-	-	1	2	-	1	1	1	-	
Hæren	288	416	444	590	539	466	496	496	313	174	86,1
Søværnet	55	51	68	56	56	57	48	47	27	14	6,9
Flyvevåbnet	41	59	128	73	75	110	66	68	41	14	6,9
Hjemmeværnet	11	6	1	5	10	4	4	-	-	-	
I alt	395	532	641	725	682	637	615	612	382	202	
- heraf udsendte styrker	19	50	56	36	31	45	53	53	29	12	5,9

Tabel 3b. Fordelingen af sanktioner (personelgrupper)

Personelgrupper m.v.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
M3XX og M4XX ¹⁾	90	78	92	94	78	35	18	8,9
M2XX ²⁾	169	140	119	109	115	66	43	21,3
M1XX ³⁾	245	241	245	178	176	133	46	22,8
Værnepligtige	215	216	180	226	240	147	95	47,0
Øvrige ⁴⁾	6	7	1	8	3	1	-	
I alt	725	682	637	615	612	382	202	

Noter

Statistikken er tilføjet personelgrupper med henblik på at gøre den sammenlignelig med Forsvarets Personeltjenestes (FPT) statistik over disciplinarafgørelser.

1) Officersgruppen.

2) Sergentgruppen.

3) Konstabelgruppen, herunder konstabel- og sergentelever.

4) Øvrige, herunder musikere, mekanikere og myndigheder m.v.

Tabel 4. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af militær straffelov

Sanktioner – Militær straffelov	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
Pligter som underordnet (§ 11 ulydighed m.v.) ¹⁾	10	4	2	13	7	13	7	3	2	3	2,4
Pligter som overordnet/ sideordnet m.v.	-	-	-	-	-	-	1	2	3	3	2,4
Rusmidler m.v.	35	47	46	48	42	25	28	28	33	9	7,1
§ 20 påvirkethed (alkohol)	23	38	30	24	24	16	18	16	26	4	3,2
§ 20 påvirkethed (narkotika)	3	1	5	-	2	-	1	-	-	-	
§ 21 promillegrænser ²⁾	-	-	-	-	-	1	3	-	2	1	0,8
§ 22 narkotikabesiddelse/ indtagelse	9	7	10	19	14	8	6	9	4	4	3,2
§ 23 offentlig uorden m.v.	-	1	1	5	2	-	-	3	1	-	
Andre pligtforsemmelser	99	163	182	234	228	200	267	283	165	111	88,1
§ 24 vagtforseelse	2	4	10	6	5	17	5	2	-	2	1,6
§ 25 ulovligt fravær	70	99	99	158	160	138	189	204	127	83	65,9
§ 26 militært hærværk	2	1	1	0	1	-	-	3	-	-	
§ 27 pligtforsemmelse	25	59	72	70	62	45	73	74	38	26	20,6
§ 27a straffeskærpelse for tortur ³⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forbrydelser mod forsvarsmagtens kampdygtighed og andre forbrydelser under væbnet konflikt (§§ 28-38)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
I alt	144	214	230	295	277	238	303	316	203	126	

Noter

¹⁾ Der har i 2015 været én sag vedr. § 11 og to sager vedr. § 13. Tallet for 2014 var to sager vedr. § 11.

²⁾ Bekendtgørelsen om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret trådte i kraft 1. april 2009.

³⁾ Bestemmelsen trådte i kraft den 1. juli 2008.

Tabel 5. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af straffeloven

Sanktioner Straffelov	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vold m.v.	2	2	3	4	5	2	6	3	2	2 ¹⁾
Berigelse	2	4	7	6	3	6	5	8	2	4 ²⁾
Andet	2	4	4	3	5	2	4	6	3	1 ³⁾
I alt	6	10	14	13	13	10	15	17	7	7

Noter

1) Overtrædelse af straffelovens § 244 (2).

2) Overtrædelse af straffelovens § 276 (2), § 278 (1), § 280 (1).

3) Overtrædelse af straffelovens § 266.

Tabel 6. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af færdselsloven

Sanktioner Færdselslov	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
§ 3 manglende agtpågivenhed	8	3	8	8	1	2	5	5	2	-	
Hastighedsovertrædelser	163	193	266	263	260	265	208	183	88	29	42,6
- heraf § 4 skiltning	54	63	158	109	145	170	91	104	49	11	16,2
- heraf § 42 generel	105	123	102	150	107	91	117	79	37	17	25
- heraf § 43 tunge køretøjer	4	7	6	4	8	4	-	-	2	1	1,5
§ 53 spirituskørsel	2	1	6	6	6	13	5	2	2	1	1,5
§ 54 medicin- og narkotika kørsel	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
§ 56 kørsel uden kørekort	3	13	15	26	24	30	11	32	28	22	32,4
§ 80 undladt at bruge sikkerhedssele	35	76	76	73	47	49	30	35	27	11	16,2
Øvrige bestemmelser	28	14	13	30	45	23	24	19	16	5	7,4
I alt	240	301	384	406	383	382	284	276	163	68	
- heraf frakendelser af førerret	2 ¹⁾	3 ²⁾	20	14	8	16	12	3	5	1	1,5
- heraf klip	* ³⁾	17 ⁴⁾	72	63	74	63	51	44	26	9	13,2

Noter

1), 2) og 4) Opgørelsen for 2006-2007 er behæftet med usikkerhed.

3) Uoplyst.

Tabel 7. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af særlovgivningen

Sanktioner Øvrige særlove	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Våbenloven	5	6	11	8	5	5	9	1	6	1 ¹⁾
Fyrværkeriloven										
Øvrige	-	1	2	3	4	2	4	2	3	-
I alt	5	7	13	11	9	7	13	3	9	1

Noter

¹⁾ Våbenloven.

Hjemmeværnssager (personvurderingssager) 2015

Indkomne sager	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
Indkomne sager	569	461	562	638	564	690	705	633	623	525	
- heraf sager vedr. medlemmer	337	244	268	224	191	249	266	205	242	173	33
- heraf sager vedr. ansøgere	232	217	294	414	373	441	439	428	381	352	67
Behandlede sager i alt	527	463	552	567	645	675	591	715	582	373	

Personvurderinger ¹⁾	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
Egnet til tjeneste	145	104	108	153	179	128	95	219	169	60	19
- heraf medlemmer	76	65	48	45	52	47	28	51	31	20	
- heraf ansøgere	69	39	60	108	127	81	67	168	138	40	
"Ikke ganske uegnet" til tjeneste	99	112	121	124	127	198	190	156	146	102	31
- heraf medlemmer	79	78	67	51	50	76	91	69	82	52	
- heraf ansøgere	20	34	54	73	77	122	99	87	64	50	
Uegnet til tjeneste	222	206	280	260	299	297	251	311	236	163	50
- heraf medlemmer	107	77	113	91	112	100	98	100	77	68	
- heraf ansøgere	115	129	167	169	187	197	153	211	159	95	
Antal udtalelser	466	422	509	537	605	623	536	686	551	325	
Udtalelser vedr. medlemmer	262	220	228	187	214	223	217	220	190	140	
Udtalelser vedr. ansøgere	204	202	281	350	391	400	319	466	361	185	
Henlagte uden udtalelse ²⁾	61	41	43	30	40	52	55	29	31	48	
Behandlede sager i alt	527	463	552	567	645	675	591	715	582	373	

Note

¹⁾ Procent af afgivne udtalelser vedr. henholdsvis medlemmer og ansøgere (afrundet).

²⁾ Denne kategori omfatter navnlig sager, hvor medlemmet har udmeldt sig af hjemmeværnet, eller ansøgeren har opgivet sin ansøgning om optagelse i hjemmeværnet, inden generalauditørens udtalelse foreligger.

FORSVARETS AUDITØRKORPS
GENERALAUDITØREN

KASTELLET 14
2100 KØBENHAVN Ø

TELEFON: 7226 5000
TELEFAX: 7226 5035

MAIL: FAUK-MYN@MIL.DK
WEB: WWW.FAUK.DK

CVR.: 16 28 71 80
EAN: 5798000201996

ISBN 978-87-92431-11-0

